

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek).**
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmányának 1896. december 19-én (szombaton), d. u. 4 órakora „Köztelek” tartandó ülésére.

Főtárgyak: 1. Mult választmányi ülések és a közgyűlés jegyzőkönyvének bemutatása.

2. Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

3. Meghalt tagok bejelentése.

4. Új tagok felvétele.

5. A megválasztott tiszteletbeli tagok mikénti értesítése, s az egyesület kiadványainak küldése iránti intézkedés.

6. Döry Vilmos választmányi tag válasza.

7. Ügyészi jelentés, s a pénzügyi bizottság javaslata a törlésekre.

8. Könyvkiadó vállalatnak adott előleg ügyében a pénzügyi bizottság javaslata.

9. Lapfelügyelő bizottság félévi jelentése.

10. Jelentés az egyesületet a kiállítás alkalmából ért kitüntetéséről.

11. Gazdasági szesztermelők mozgalmára az egyesület depositumában levő összeg felhasználhatóságáról intézkedés.

12. Magyar Tudományos Akadémia a Forster-féle alapítvány kiadását véleményező bizottságba egy tag kiküldését kéri.

13. Biharmegyei gazd. egyesület átirata, a gazdasági Egyesületek Szövetsége tárgyában.

14. M. Gazdatisztek és Erdőtisztek orsz. egyesülete a II. gazdatiszti kongresszus határozatainak támogatását kéri.

15. Wiener Mosko „Magyar Cukoripar Története” című művének terjesztését kéri.

16. Berger Károly Lajos „Hogy rendezzük be gazdaságunkat” című művének segélyezését kéri.

17. A gazdasági egyesületek decz. 13-iki nagygyűlésének határozataiból folyó intézkedések.

18. Az egyesületi nyugdíjszabályzat vérehajtása.

Szakosztályi javaslatok.

19. Szőlőtermelési és borászati szakosztály: A mesterséges borok gyártásának tilalmazásáról szóló törvény revíziója.

20. A peronoszpóra ellen való kötelező védekezés.

21. Közgazdasági szakosztály: A sárosmegyei gazdasági egyesületnek a mezőgazdasági szeszipar érdekében tett beadványa.

22. Modoralpári Kotzó Istvánnak a földmivelési miniszterhez beterjesztett memorandum a mezőgazdasági válság s érdekvédelem ügyében.

23. A nyitramegyei gazdasági egyesület átirata egy a felvidéken létesítendő huskonzervgyár ügyében.

24. A nyitramegyei gazdasági egyesület átirata a czukorrépatermelők országos értekezlete ügyében.

25. Lótenyésztési szakosztály: A lóértékesítés ügyében.

26. A „Lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság” ugyan-e tárgyban beadott indítványa.

27. A „Magyar méneskönyv” tárgyában az „Országos törzskönyvelő-bizottság” átirata.

28. A jövő évi luxus-lóvásár és díjugratás iránti javaslat.

29. Növénytermelési szakosztály: Luft Károly emlékirata a kendertermelés emelése tárgyában.

30. Kísérleti állomások tárgyában.

Tudomásul veendő:

31. Földmivelési miniszter a földhitelintézeti faiskolai pályadíjak kiosztására meghívta az egyesületet.

32. Ugyanaz a téli tanfolyamok rendezése tárgyában egybehívott szaktanácskozásra meghívta az egyesületet.

33. Ugyanaz megküldötte „A magyar állam erdőségeinek leírását.”

34. M. Kir. Dohányjövődék igazgatósága megküldi a dohánygyedárúság 1895. évi statisztikáját.

Budapest, 1896. december 5.

Gróf Desseuffy Aurél,
elnök.

Az O. M. G. E. felhívása.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. hó 22-én tartott közgyűlésén Galgóczy Károly ur indítványára elhatározta, hogy az ezredév emlékére mindazon mezőgazdasági és közgazdasági tárgyú irodalmi műveket, amelyek az ezredévi ünnep alkalmából testületek, társaságok, egyletek, vállalatok vagy magánosok által kiadattak, könyvtárában, mint az ezredévi ünnep emléket külön osztályban egybegyűjti. Ez okból az illető szerzőkhöz és kiadókhöz azt a felhívást intézi, hogy szíveskedjenek munkáik teljes címét az OMGE. titkári hivatalával, (Budapest, IX., Köztelek) tudatni, egyszerűsített a feltételeket is, amelyek mellett munkájukat átengedni hajlandók lennének. Ohajtandó volna, hogy a közszél iránt való tekintetből ezt díjtalanul megtenni szíveskednének.

Közgazdasági szakosztály ülése.

(1896. december 3.)

Jelen voltak *Bujanovich Sándor* elnöke alatt: *Bálintffy Pál*, dr. *Csillag Gyula*, *Ehrenreich József*, *György Endre*, dr. *Hutyra Ferencz*, gróf *Károlyi Sándor*, *Rácz Imre*, *Szevera Károly* és *Wiener Mosko* szakosztályi tagok, a tisztviselőkar részéről *Forster Géza* igazgató, *Szilassy Zoltán* szerkesztőtítkár, *Buday Barna* segédtitkár, *Jeszenszky Pál* társszerkesztő és *Rubinek Gyula* ügyvezető-títkár előadó.

Bujanovich Sándor, az OMGE. alelnöke a szakosztályi elnök távol lévén, elfoglalja az elnöki széket, üdvözlöi a megjelenteket s az ülést megnyitja, melynek első tárgya a Sárosmegyei gazdasági egyesületnek a mező

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

A szövetséget célja: I. Olcsó közvetítés gazdas. felszerelési és fogyasztási cikkek beszerzésénél. II. Mezei gazd. termények legelőnyösebb értékesítése. III. Hitelnyújtás a tagok részére.
Tűz és jég elleni biztosítások közvetítése.
Sürgőnyozim:
Mezőgazdák, Budapest.
Hivatalos óra 1/29—1-ig és 2—5-ig.
Árúraktár címe:
M. Á. V. ny. pályaudvar XX. sz. raktár.

Bizomány osztály.

Hadseregellátás.
Gabonaeladás.
Erőtakarományok vétele.
Fedezeti tőzsei kötések.

Árú-osztály.

Összes gazdasági cikkek a legkiválóbb minőségben.
Műtrágyák.
Építkezési anyagok.
Gazdasági vasnemtek.

Gyapju, hizott marha és sertés bizományi értékesítése.

Vetőmag-osztály.

Mindennemű vetőmagvak megvétele és eladása. Eredeti külföldi magvak. Heremagvak bérrostolása.

Gazdasági gép-osztály.

M. kir. államvas. gépgyára mezőgazdasági gépeinek szövetségi képviselőisége.
A „bergerdof Eisenwerk” tejjgazdasági gépgyár kizárólagos képviselője.

Adrience Platt & Co. new-yorki kaszáló, marokrakó és kéveköto gépeinek kizárólagos képviselője.

V. Vermorel-féle Éclair-permetező kizárólagos képviselője.

Osonka Bánki-féle petroleummotorok mezőgazdasági képviselője.

Mindennemű kipróbált solid kiviteli gazdasági gép jutányos beszerzése.

Gazdasági géptelemek, malmok, takarmányos és tejes kamarák berendezése.

A szövetséget alapszabályait és havonként kétszer megjelenő „Üzleti Értesítő-jét” bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

Mai számunk 12 oldal.

gazdasági szeszipar érdekében szerkesztett memorandumja. Felkéri előadót javaslata előterjesztésére.

Rubinek Gyula előadó: a „Köztelek” lapból értesült már a gazdaközönség arról, hogy újabb egy mozgalom indult meg, melynek célja a szesztermelőket egy országos értekezletre egybehívni, melyen a szesztermelők a kiegyezés kérdésével szemben állást foglalnának és általában a revideálás alá kerülő szeszadó törvényre nézve kívánásaikat kifejtették. Mivel a Sárosmegyei gazdasági egyesület memorandumja nagyrésztben ugyanezt czélozza, előadó azt hiszi, hogy az OMGE. nem vét a Sárosmegyei gazd. egyesület ellen, hogy ha addig, míg ezen értekezlet létre nem jön, meg nem előzi ennek határozatait, miután ez az értekezlet január hó első felében lesz megtartva. At volna teendő a memorandum a szesztermelők országos értekezletéhez.

Az elnök hozzászólása után a szakosztály az előadó javaslatához hozzájárul.

Kotzó István memorandumja.

Előadó: A földmivelésügyi miniszter áttette az egyesülethez módorlapári Kotzó István által a mezőgazdasági válság s érdekképviselet ügyében hozzá betérjesztett memorandumot tárgyalás és véleményadás végett.

A memorandum megkésve érkezett az egyesülethez, mert az a IV. országos gazdaságkongresszuson lett volna tárgyalandó. Előadó különben semmi súlyt sem tulajdonít a memorandumnak, mely nem egyéb rapsodikus tervezetnél. (Fölolvassa a memorandumot.)

Dr. Csillag Gyula felszólalása után a szakosztály fölterjesztés intézését határozza el a földmivelésügyi miniszterhez s kéri, hogy a memorandum benyújtója által kilátásba helyezett részletes tervezetet is tenné át az egyesülethez, mivel a memorandumban kifejtettek érdemleges tárgyalás és véleményadás alapjául nem szolgálhatnak.

A nyitrai gazdasági gazd. egyesület átirata a felvidéken létesítendő huskonzervgyár ügyében.

Előadó előadja, hogy a Nyitrai gazdasági egyesület három évvel ezelőtt a Közteleken értekezletet tartott, melyre meghívta a felvidéki érdekelt gazdákat; a célja az értekezletnek az volt, hogy Nyitrán létesítsék egy huskonzervgyár. Hogy ezen gyár gyártmányainak konzumálását biztosítsák, felírták a hadügyminiszterhez, hogy ez egy bizonyos mennyiség átvételére kötelezze magát. A hadügyminiszteriumban sokáig húzódtott ezen kérdés elintézésé s a nyitrai gazdasági gazd. egyesület többszöri sürgetése folytán a hadügyminiszter oly értelmű választ adott, hogy a jövőben nem szándékozik magán vállalatokkal szerződéses viszonyba lépni, mert a hadügyi szempontok indokolták teszik, hogy az állami huskonzervgyárak állíttassanak fel.

Ebből az incidensből folyólag felírt a Nyitrai gazdasági egyesület a földmivelési és hadügyminiszterekhez, hogy a mennyiben ily állami konzervgyárak felállíthatnak, egy ily gyár a felvidéken, Nyitrán is állíttassék fel. A Nyitrai gazdasági egyesület e memorandumát megküldte az OMGE.-nek is pártolás végett.

Ismervé azon körülményeket, melyek éppen az állatértekesítést a felvidéken nehezéssé teszik s annak fontosságát, hogy ily gyárak ne itt a fővárosban létesíttessenek, de a megfelelő vidéki központokra decentralizáltassanak, szóló azon nézetben van, hogy az O. M. G. E. a nyitrai gazdasági memorandumának állásfoglalását magáévé teheti s javasolja, hogy intézzen a választmány fölterjesztést a földmivelési és hadügyminiszterekhez, egy a felvidéken felállítandó állami huskonzervgyár ügyében.

György Endre: Közgazdasági szempontból a kérdés úgy áll, hogy a felvidék közel van a nagyobb husértékesítési piacokhoz, hol a hus értékesítése sokkal könnyebb, mint pl. Erdélyben.

Azért szóló hozzájárul előadó propezióziójához, de tovább menne s a miniszterhez intézendő feliratban hangsúlyozná azt, hogy a hadsereg szükségletének beszerzési forrásai tekintetében Magyarország nagymértékben el van hanyagolva, kivált oly szükségletek beszerzésére nézve, melyekre a magyarországi termelés indikálva volna. Hangsúlyozni kellene a feliratban, hogy ha a hadügyminiszter csakugyan több konzervgyárat akar felállítani, figyelembe részesítse Magyarországot is főleg azon vidékeket, hol a szarvasmarhatenyésztés nagyobb mértékben üzetik s hol az értékesítés is nehezebb, a délkeleti, keleti és északi részeken.

Forster Géza: előtte szóló azt hozza fel, hogy e kérdés tárgyalásánál az általános szempontokat vegyük figyelembe. Szóló pártolja a nyitrai gazdasági egyesület kérelmét már azért is, mert a felvidék a tudóvész folytán folytonos zár alatt van s a szabad forgalomtól el van zárva.

Elnök konstatálja, hogy a két felszólaló között nézeteltérés nincs.

A szakosztály ez ügyben felterjesztés intézését hozza javaslatba a választmányának.

Cukorrépatermelők orsz. értekezlete.

Előadó felolvassa a nyitrai gazdasági egyesületnek az OMGE.-hez intézett átiratát, melyben a cukorrépatermelőknek országos értekezletre való egybehívását kéri.

Az OMGE. átirat az indítványtevő gazdasági egyesülethez, hogy a mai szakosztályi ülésen képviseltesse magát, s körvonalozza azt, hogy mik lennének ezen egybehívandó értekezlet tárgyai. Az egyesület kiküldötte akadályozva lévén a megjelenésben, abba a ferde helyzetbe jutott a szakosztály, hogy az indítványozó jelenléte nélkül kénytelen határozni e kérdésben.

Mindenekelőtt afelől kellene a szakosztálynak határozatot hozni, vajjon helyes-e azon indítványt, hogy orsz. értekezlet hívassék össze. Az értekezlet összehívását nem csak azok a szekaturák és egyéb más sérelmek teszik szükségessé, melyeket a termelőknek az átvevő gyárosok részéről a repaátadásnál el kell tünniök, s melyekkel a mult tél folyamán e szakosztály már foglalkozott, de fontosabb ezeknél a kiegyezés kérdésének újabb fázisa, mert akkor, mikor régi álláspontunkat kifejtettük ez ügyben, egészen másképp állt a kiegyezés kérdése. Most a pénzügyminiszter expozéja előterjesztésekor tett nyilatkozata folytán bizonyos kész helyzettel állunk szemben, amelybe nekünk gezdáknak bele kell illeszkednünk, meg kellene a módokat jelölni és kívánásainkat újból kifejezni; kifejezést kell adni azon kívánalmaknak, melyeket a gazdaközönség a czukoradó törvény megszerkesztésénél érvényre óhajt juttatni.

Kivánatos volna tehát, hogy a cukorrépatermelők állásfoglalásukat egy országos értekezleten körvonalozzák. De ily kérdés előkészítésére szóló rövidnek tartja a hátralevő időt, mert a nyitrai gazdasági egyesület 14-ére kívánják az értekezletet összehívni. Ha tehát a szakosztály ez ügyben a kiegyezés kérdésre helyez sulyt, akkor az értekezlet határideje elhalasztandó volna januárra vagy pedig, ha a szakosztály a szerződés-minta korrekcióját tartja elodázhatatlannak, akkor tartassék meg az értekezlet decemberben.

Gróf Károlyi Sándor abban a nézetben van, hogy ez a két kérdés együtt volna tárgyalandó, mert egyiket a másiktól külön választani nem volna helyes.

Elnök a Nyitrai gazdasági gazd. egyesület eljárást úgy tartotta volna helyesnek, ha a Nyitrai gazdasági egyesület repatermelő gazdái formálták volna nézetüket egy értekezleten s így került volna ez ügy az OMGE.-hez.

Előadó helyeselné, ha az „országos” jellegtől eltekintve hivatnék össze a decemberi értekezlet, melyen a kiegyezés kérdésén kívül a társadalmi agitáció formái is megállapíttatnának. Az agitáció módja — szerrinte — az volna, ha a vidéki gazd. egyesületek a saját hatáskörükben összehívják a vidéki termelőket a decemberi értekezlet által megállapítandó irányban igyekeznének azokat vezetni. A vidéki értekezletek megállapítanak, hogy mi gazdák bizonyos árakat fixirozunk s kötelezzük magunkat, hogy ezen az áron alul nem termelünk. Más érteme nem lehet ennek a társadalmi akciójának. Egy másik kérdés volna, hogy igyekezzünk rábírnunk a gyárakat, hogy az egyesületek bizalmi férfiakat nevezhessenek ki az átvételhez, továbbá, hogy a szerződési pontok a gyárak képviselőivel együtt akként változtattassanak meg, hogy azok ne legyenek sérelmesek a mezőgazdáknak nézve.

Oda kell törekedni, hogy a termelők megyénként és vidékenként egy tömörüljenek érdekeik védelmére a gyárosokkal szemben, a mint ezek összeállottak a termelőkkel szemben. A 14-iki értekezlet tehát megtartandó volna, de nem országos jelleggel.

György Endre: nem látja be annak szükségét, hogy az OMGE. tekintélye oda-füzessék ezen dologhoz, melynek szembe-szőköleg eredménye alig lehet. Ha 14-én meg is tesszük a propezióziókat, azok gyakorlati kivitelére nincs kellő idő és eszköz. Mindenekelőtt nem ismerjük a cukorkartel lényegét, az is, hogy rajonirozva vannak, nem is világos, csak sejtett dolog. A nyitrai gazdasági egyesület — úgy tudja — már összehívták értekezletre a termelőket, nem tartja lehetetlennek, hogy a sérelmek nagy része elinhető azáltal, hogy a gyárosok a termelőkkel megbeszélhetik a dolgot. Figyelmeztet arra, hogy a gyárakkal, a meddig lehet, nyilt háboruba ne keverjük bele az embereket, mert a repatermelés fentartása a gazdák érdeke.

Véleménye odakonkludál, hogy az OMGE. a nyitrai gazdasági gazd. egyesület átirata kapcsán felhívna a gazd. egyesületeket, hogy a repatermelő gazdák a gyárosokkal együttessen igyekezzenek a már általunk megállapított mintaszerződésben lefektetett elvek alapján a fenforgó bajokat orvosolni.

Előadó: az előtte szóló által felhozottakkal el volna intézve a társadalmi mozgalom kérdése, de nem a kiegyezés kérdésében elfoglalandó álláspont. Szóló azon nézetben van, hogy az OMGE.-nek állást kell foglalni a megváltozott viszonyokkal szemben s a jelenlegi áldatlan viszonyokon, midőn a termelő szemben áll a nagyiparral, változtassunk azáltal, hogy az állam kontingentálja a termelést és adja át azt fokozatosan a mezőgazdasági czukorgyáraknak. Ezzel elesnék annak a szüksége, hogy országos értekezletet hívjunk össze.

Gróf Károlyi Sándor fölemlíti, miként oldották meg Franciaországban a cukorrépa értékesítés kérdését. Ott ezer és ezerszámban keletkeztek a szirupgyárak, még a kisebb 100—200 hektáros gazdaságokban is s vagonszámra adják el a szirupot s így megszabadulnak a repaátadásnál napirenden levő veksaturáktól. Ott tehát ily mizériákat nem ismernek s nincs is szó arról, hogy mikép polarizál a repa.

Nálunk nagy czukorgyárak keletkezvén, ennek az útja el van vágva. Ha Baross miniszter nem akart volna a repatermelők segélyére sietni s nem esinálta volna meg a nagy gyárakat, akkor lehetett volna a moz-

galom
gyárak
leg ko
egészs
siteni.

A
séget
csak a
szeszgy
érni ne
szeszad
tud fej
E

hozzáj

B

elhatár

egyesü

egybel

tekint

répater

hogy a

mat és

gyár k

hozni

ségek

O. M.

áll be

nehézn

kezlet

B

ványár

legköz

gazdak

venyny

V

E

irjon f

az irán

vidéke

adóeler

G

Hutya

után

készite

rende

A me

A

budap

azon

sittess

unió a

a ten

védjül

szerer

szusor

A

telen,

lalkoz

danáb

ság az

galomnak azt az irányt adni, hogy kisebb gyárak létesülhetnek volna falvakban is, esetleg konzorciumok által fölállítva. Így sokkal egészségesebb állapotot lehetett volna létesíteni.

A szesznel azt mondtuk, hogy elsőbbséget adunk a gazdasági szeszgyárnak s csak a fennmaradó részt használja fel a nagy szeszgyár s hogy nagyobb eredményeket elérni nem tudtunk, annak oka az, hogy a szeszadótörvény helytelen és a kisipar nem tud fejlődni.

Ezt kell követelni a répatermelésnél is; hozzájárul előadó indítványához.

Előadó felszólalása után a szakosztály elhatározza, hogy a Nyitra megyei gazdasági egyesület által proponált országos értekezlet egybehívásától mint célra nem vezetőtől tekint, hanem e helyett felhívja a cukor-répatermelő vidékek gazdasági egyesületeit, hogy a maguk körében indítsanak mozgalmat és igyekezzenek a termelők és az illető gyár között közös megállapodásokat létrehozni s a mennyiben egyes helyeken nehézségek merülnek fel, azokat hozzák az O. M. G. E.-nek tudomására s csak akkor áll be a szüksége annak, hogy a felmerülő nehézségek leküzdése egy országos értekezlet tárgyát képezzék.

Ezen ügyből kifolyólag előadó indítványára elhatározza a szakosztály, hogy egy legközelebbi ülésen körvonalozni fogja a gazdaközönség kívánalmait a cukoradó törvényvel szemben.

Végül:

Ehrenreich József indítványba hozza, írjon fel az egyesület a pénzügyminiszterhez az iránt, hogy a sertésvész által sújtott vidékek földbirtokosai és bérlői jövedelmi adóelengedésben részesüljenek.

György Endre, dr. *Csillag* Gyula dr. *Hutyra* Ferencz és indítványozó felszólalása után a szakosztály tekintve a kérdés előkészítetlen voltát, az indítvány felett napirendre tért.

A mezőgazdaság három leghatalmasabb ellensége.

A bécsi cs. k. gazdasági egyesület a budapesti nemzetközi gazdakongresszuson azon indítvánnyal lépett fel, hogy létesítsék egy osztrák-magyar-német vámunió azzal a célzattal, hogy piacainkat a tengerentuli gabona versenytől megvédjük. Csekélységemnek jutott az a szerencse, hogy az indítványt a kongresszuson előadjam.

Azt hiszem, hogy nem lesz érdektelen, ha e helyen kissé bővebben foglalkozom ez ügyvel, mert hiszen a hajdanában oly virágzó magyar mezőgazdaság az utolsó évtizedek alacsony gabonaárjai folytán alapjaiban megrendült, éppúgy mint minálunk Ausztriában.

A magyar és az osztrák mezőgazdaság között oly szoros kapcsolat létezik, hogy mindkettő csak együtt állhat fenn, vagy együtt kell megbuknia. Ugyanazon csapások értek bennünket, ugyanazon gondok neheztedek reánk az utolsó időkben, ugyanazon okok fosztották meg gazdasági üzemünk jövedelmezőségét, mert főterményünk, a gabona annyira elértéktelenedett, hogy annak eladási ára immár nem fedezi a termelés költségeit. Legfőbb ideje tehát, hogy kezdet fogjunk közös ellenségeink ellen. Természetes köteleknek kapcsolnak össze bennünket s

nem szabad megengednünk, hogy ezek politikai, nemzeti, vagy egyéb czivódások folytán meglazuljanak, ha közösen tönkremenenni nem akarunk.

A szükség összetartásra kényszerít, alkossunk szövetséget közös jogaink megvédésére!

A tengerentuli gabona versenye az oka annak, hogy gabonaáraink nem bírnak a jövedelmezőség határáig emelkedni, még akkor sem, ha mi Európában — mint pl. az idén — csak igen gyenge középterméssel rendelkezünk.

A kínálat minden csökkentése, minden elhárítása a versenynek természetesen a belföldi termelés javára szolgál és habár a kereskedelmi szerződések még hosszú évekre köteleznek Oroszország és a Balkán államok irányában, a tengerentuli versenytől — ha egyetértünk és céltudatosan haladunk a kitűzött irányban — végképpen megszabadulhatunk.

Az amerikai elnökválasztáson Mac Kinley győzött, kinek jelszava: „Amerikát az amerikaiaknak“, és nem sokára a védvámok gátja fogja Amerikát az európai ipar termékeinek konkurencziájától megóvni. Ha Amerika ily módon kizárni szándékozik iparunkat, hát mi továbbra is túrjuk az amerikai nyers termények nyomasztó versenyt?

Európát az Európaiaknak! az legyen ezentúl jelszavunk, mely alatt a tengerentuli verseny elleni harcra indulunk.

A tengerentuli gabonaárakat variábilis vámközből alkotott védgáttal kell feltartóztatnunk, amelyen akaratunkon kívül soha se törhessen keresztül s akkor mezőgazdaságunkra egy új, boldogabb korszak fog megvirradni.

Miután azonban az osztrák és magyar mezőgazdaság, dacára minden viharoknak, melyek tettenünket bénították, még mindig többet produkál, mint a mennyit a belföldi fogyasztás követel, szükséges, hogy egy oly állammal szövetezzünk, mely hajlandó mezőgazdasági terménybehozatali szükségletét *első sorban* a mi feleslegünkkel fedezni. Ily állam Németország. A német mezőgazdaság még nagyobb mértékben szenved a tengerentuli verseny alatt mint mi s így alapos lehet reményünk, hogy ő is hozzánk fog csatlakozni.

Ezen remény arra a meleg fogadtásra támaszkodik, melyre ez indítvány a „Német Gazda Szövetségben“ talált. Azon erélynél fogva, melyet ez a szövetség a hazájabeli mezőgazdaság érdekeinek megvédésében mindenkor kifejt, bizton feltehetjük, hogy a német gazdaszövetség velünk fog tartani és a termelésünk megvédésére irányuló mozgalmunkban teljes erővel résztvesz.

Első feladatunk, hogy a gazdaközönséget mentül kiterjedtebb mértékben megnyerjük a felvetett eszme számára, hogy végre a gazdák milliói egyhangulag követeljék termelésünk védelmét.

Második közös ellenségünk a terménytözsdek terrorizmusa. A német agrá-

riusok az ez ellen való harcban már némi győzelmet mutathatnak fel, a mennyiben Németországban a különbözeti játék a gabonahatáridő-üzlettel együtt, már eltiltatott.

Ehhez hasonló tilalmat kell nekünk sürgetni, hogy a papirgabona versenyt, mely a reális üzleti forgalomra oly károsan hat, kipusztítsuk.

Még egy harmadik ellenségünk is támadt csak a közel múltban az *aranyvaluta* alakjában, mely gabonakivitelünket károsítja, amennyiben lényegesen csökkentette a terményeink iránti keresletet az ezüst-országok javára és bennünket tartósan a nagytőke rabszolgáivá tett.

Van most aranyvalutánk — arany nélkül — feláldoztuk érte mezőgazdasági termelésünk jövedelmezőségét, adóssághatárunkat állandósítottuk s ennek lerovását végtelen időkre lehetetlenné tettük.

Ezen ellenségtől, melyet az egész világ nagytőkéje támogat, meg fogunk szabadulni, ha az ezüstöt reaktíváljuk és kettős valutát állítunk fel, a mely célért szintén közös erővel kell küzdenünk.

Ismerjük tehát azon három ellenségünket, melyek létünket aláássák; védekezzünk tehát ellenük németországi gazdátársainkkal szorosán összefogva, minden rendelkezésre álló törvényes eszközzel, hogy üzemünk jövedelmezőségét visszanyerhessük és magunknak ősi tulajdonunk nyugodt birtoklását biztosítsuk.

A jövő programja tehát:

1. Termelésünk védelme a tengerentuli verseny ellen;
2. védekezés a terrorizmusa ellen;
3. a kettős valuta visszaállítása.

E három pontból álljon programunk, melynek megvalósítására egyesüljenek az osztrák, magyar és német gazdák, mert csak közös eljárás esetén számíthatunk sikerre.

Vajha ezen szavak visszhangot kelteneek minden magyar gazda kebelében, hogy igazságos harcunkban velünk tartson és az egyesülésben rejlő erő ügyünket diadalra vigye!

Hohenblumi Simitsch Alfréd,
bírodalmi lovag, alsó-ausztriai földbirtokos.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Kukoriczanemesítés.

☞ Már 8 éve termelék székely tengerit, magtermelés céljából a krassó-szörénymegyei gazdasági egylet telepén.

A vetőmagot egyik jó hírű magkereskedőtől vásároltam 1889-ben, de az ebből termelt tengeri még nem volt kiegyenlített, a csöveken látszott, hogy az ősök fehér tengeri lehetett.

A termelésnél, illetőleg a nemesítésnél, a kiválasztási módszert alkalmaztam, sulyt helyeztem a koraiérésre és a termés nagyságára.

Hogy a korai érést állandósítsam, figyelemmel kísértem a fejlődést és azokat a töveket, melyek legelőbb hányják ki forgójukat reájok kötött jelzékkel megjelölöm. Ezen tövek közül azokról szedem a vetőmagot,

melyek leghamarabb megérnek és melyeken három, vagy esetleg több cső is van. A csövek közül a legsúlyosabbakat választom ki.

Az első évben az eredeti vetőmag után 1889-ben egy métermázsza csöves kukoricából lemorzsoltam 78 kg. szemet.

1892-ben kezdtem meg azt a módszert, a hol a csövek csutkája és a szem külön megmérték és a legnagyobb arányszámot adókat hagyjuk meg vetőmagnak; természetesen csak a cső közepéről való szemeket használom. Ez a kiválasztás igen pepecselő, sok türelmet igénylő munka, azért rendszeresen magam csinálom.

Az arányszámot az 1892. évi termésből nem tudtam feljebb hozni 5.29-nél, vagyis a kiválasztott csövek szeme ennyivel volt súlyosabb a csutkánál. Ezen kiválasztott legsúlyosabb vetőmagot 1893-ban vetettem el 50 cm. sortávokra jól megmunkált talajba.

Kaptam 1893-ban 100 kg csöves kukoricából 79.6 kg szemes kukoricát. Az arányszám a termés csutkája és szeme között 3.9, tehát már az első évben lényeges a javulás.

Az 1894. évben a vetőmag arányszám 6.74 volt, nagyban nem mértem meg.

Az 1895. évben a vetőmag arányszám 6. Egy métermázsza csöves kukoricából teljesen száraz állapotban kaptam 80 kg szemet. Az arányszám tehát nagyban 4.

1896-ban a vetőmag arányszám 6.32 volt. Október 12-én lemorzsolva még nem teljesen száraz állapotban 100 kg csöves kukoricából 81 kg szem lett. Az arányszám a termésnél 4.2-re emelkedett, tehát 1893-tól 3.9-ről 4.2-re.

A termésnél a szem aránya a csutkához tehát lassan növekedik, azért nagyon kételkedem abban, amit valamelyik lapban olvastam, hogy a csutka súlya csak 14% volna, bármely kukoricánál, sőt hogy bármely kukorica nagyban termelésénél ily átlagot elérni lehessen.

Ezen idő alatt több kapálási, illetőleg művelési kísérletet is tettem a székely tengerivel. Munkáltam ritkább és sűrűbb sorokban, töltögetve és simán. Azt tapasztaltam, hogy a székely tengerinek legmegfelelőbb az 50 cm. sortáv, ennél sűrűbb a munkálást nehezíti, ritkább pedig a termés rovására van.

A töltögetés igaz, hogy a kidőlést akadályozza, de különben a sima művelés ajánlatosabb — legalább 50 cm. sortávolságnál, — mert a munka gyorsabb és így olcsóbb. A szél által ledöntött tövek pedig (még tavaly is, a mikor az itteni orkán meghengerelte a kukoricát) kifejlészlik csöveiket és a szemet is; kevés az, a mely elromlik, semmi esetre sem fizeti meg a töltögetés költségét.

Azután meg kis szél nem árt a simán műveltnék, nagy szél pedig a töltögetettét is kidönti.

Az idén abban a ritka szerencsében részesültünk, hogy volt elég esővünk. A kukoricát idejében megkapáltuk másodsor is, de mikor már a forgóját hányni kezdte, ugyanez meggazosodott. Én tehát egy 500 □ öles táblát júniusban harmadszor is megkapáltam.

Termett a 3-szor megkapált 500 □ öl táblán 852 kg. csöves kukorica.

A 2-szer kapált 500 □ öles táblán 770 kg. csöves kukorica.

Különbség a három kapálás javára 82 kg. eső, miután 100 kg. csövesből próba után 81 kg.-ot kaptam, a 82 kg.-ra esik 66.4 kg. szem, ennek értéke a 3 kr., 1 frt 99 kr.

A 3-ik kapálás a kukorica nagysága és sűrűsége miatt és mert a gaz hirtelen felnőtt, lassan ment és 5 napszámot vett igénybe; ez a) 80 kr., 4 frt; a deficit 2 frt

01 kr. A 3-szori kapálás tehát ily alacsony ár és oly magas munkabér mellett nem fizeti ki magát.

Fényes Károly,
gazd. egyt. titkár.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

A magyar növénykörtani állomás kérdéséhez.

Írta: Linhart György.

¶ Amamesszeható jelentőség, a melylyel a kísérleti állomások általában bírnak, régóta ismeretes; a kísérleti állomások épp úgy előmozdítják a tudományt, mint a rationalis praxist.

De talán alig van tér, a melyen a kísérleti állomásoknak nagyobb jelentősége volna, mint a mezőgazdaság tere, mert bátran állíthatni, hogy a mezőgazdasági irányban működő kísérleti állomások emelték a mezőgazdaságot tudományvá, és hogy a mai válságos időben csakis ama gazdák állíthatják meg helyüket, a kik a tudományos mezőgazdaság tanait a különböző viszonyokra alkalmazni s azokat a gyakorlatban keresztülvinni képesek.

Nagyon sok olyan megoldatlan kérdés van még, amelyek helyes megoldása előreláthatólag nagy jelentőséggel bírna a mezőgazdasági praxisra s a melyek megoldásán munkálkodni első sorban a mezőgazdasági kísérleti állomások vannak hivatva. Azért csak dicsérendő a kormány ama törekvése, amellyel a hazai mezőgazdasági kísérlet ügyét újabb előmozdítani törekszik, lehetőleg gyámolítva és tökéletesítve a már meglévő kísérleti állomásokat s tervezve az olyanokat, amelyek még hiányzanak. Mert be kell vallanunk, hogy a kísérleti ügy terén még nagyon messze vagyunk amüvelt nyugattól s a mi miatt mezőgazdasági és erdészeti, de természettudományi irodalmunk is, kénytelen főleg, sőt majdnem kizárólag, a külföldi laboratoriumokban és kísérleti állomásokon nyert eredményekre támaszkodni, melyek azután a mi viszonyainkra egyszerűen gyakran hibásan, ráillesztetnek.

Nekünk nagyon sokat kell még tennünk, hogy a természettudományokban az önálló kutatás mezején, valamint a kísérletezés ügyének terén, arra a színvonalra emelkedjünk, amelyen a művelt nyugat áll.

S miért maradtunk el e téren annyira? talán hiányzanak hazánkban az erre hivatott erők? Nos, ha fölösleggel az erőkben nem is dicsékedhetünk, de annyit bátran állíthatunk, hogy a különféle tanintézeteken s főleg főiskoláinkon vannak oly erők, akik úgy a természettudományok, mint a tudományos és gyakorlati irányban működő kísérletezés terén, kiváló munkálkodást fejthetnének ki. De ezeket az erőket maga a tanítás annyira igénybe veszi, hogy nem marad annyi idejük, hogy önállóan, tudományos irányban is dolgozhassanak, annál kevésbé, mert rendszeren sem kellő segédzsemmel nem rendelkezők. A már meglévő kísérleti állomások a folyó mechanikai munkálatokkal továbbá annyira túl vannak halmozva, vagy oly hiányosan vannak felszerelve, hogy a tudományos irányban való munkálkodás egyenest kizártnak látszik.

Ezeket a bajokat kellene első sorban segíteni! Az egyes kísérleti állomásokat úgy kellene szervezni és berendezni, hogy a sok időt igénylő folyó mechanikai munkálatokon kívül, minők a trágya- és takarmányelemzések, a közönséges magvizsgálatok, műtrágyák és magvak beszerzése és kiosztása stb. legyen elegendő idejük és megfelelő módjuk az állomásoknak arra is, hogy a gyakorlati

kérdések megoldására igazi tudományos alapú kísérleteket, sőt esetleg tisztán tudományos kísérleteket is végezhesse. Ehhez azonban megfelelő helyiségen kívül tevékeny szakember kell, a kinek mint az állomás vezetőjének oldalán kellő számú és kellően képzett személyzet álljon, s végül a ki a szükséges anyagi eszközökkel is rendelkezik; ha hiányzik az említettek egyike vagy másika, az már hiba, a mi miatt az állomás tevékenysége csorbát fog szenvedni.

Mostanában földművelésügyi miniszterünk egy mező-, szőlő- és kertgazdák továbbá az erdészek által már rég nagyon érzett hiányt akar pótolni, midőn a magyar növénykörtani állomás felállítását vette tervbe.

A szaklapok közleményei szerint ez az új állomás a már évek óta fennálló rovarügyi állomással hozatnék kapcsolatba s a kettős állomás a kertészeti tanintézet kebelébe, Budára helyeztetnék, a midőn a rovarügyi állomás vezetője — a ki entomologus — egyszersmind a felállítandó növénykörtani állomás vezetőjét is átvenné.

En ezt az egyesítést elhibázott dolognak tartanám, még akkor is, ha a kettős állomás vezetőjeül oly szakembert sikerülne találni, a ki egy személyben jeles és tevékeny entomologus és mikologus; ilyent azonban, a mennyire én a mi viszonyainkat ismerem, nem találhatunk.

Mind a két szakma, ha alapos munkát akarunk, megköveteli a maga emberét s az állomás csakis úgy fog kellő eredményt elérhetni, ha vezetője a szó legszorosabb értelmében szakember.

De egy növénykörtani állomás vezetőjének nemcsak derék, ügyes mikologusnak, hanem általában botanikusnak is kell lennie, a ki a botanika egyéb ágaiban is (főleg a boncz-, élet- és fejlődés tanban) kellően járatos s a ki lehetőleg megfelelő gazdasági ismeretekkel is bír. Ha a felállítandó növénykörtani állomás élén oly szakember fog állani, a ki a most említett ismeretekkel fel van fegyverezve, akkor az állomás nemcsak tisztán tudományos irányban fog dolgozhatni, hanem praktikus irányban is eredményeket fog elérhetni, a mely utóbbi éppen első sorban célja a növénykörtani állomásnak. Ha ilyen vezetés mellett az állomás kellő segédzsemmel is el van látva, úgy az mind a tudomány, mind a gyakorlat részéről a hozzáfűzött várakozásoknak bizonynyal meg fog felelni s hasznára fog tevékenységével válni a mező-, szőlő- és kertgazdáknak, valamint az erdőtulajdonosoknak is.

A mi azt a kérdést illeti, hogy hol helyeztessék el a növénykörtani állomás: a fővárosban, a főváros közelében, vagy valahol máshol?, szerintem ez a kérdés nem olyan nagy jelentőségű, mint némelyek gondolják. A földolog az, hogy az állomás a gazdákkal, s számbavéve speczialis hazai viszonyainkat, a földművelésügyi miniszteriummal is lehetőleg könnyen érintkezhesék, mert ezáltal egyrészt rendkívül előmozdítatik a gyakorlati siker, másrészt sok pénz és idő takarítható meg.

Okvetlenül szükséges azonban, hogy közvetlenül a növénykörtani állomás mellett kísérleti tér legyen, legalább is körülbelül két kat. holdnyi terjedelemben. Ezt nélkülözni nem lehet, különösen a védekezési szerekkel való kísérleteknél, melyeket különféle variációkban és a legszigorubb megfigyelés illetve ellenőrzés mellett kell kipróbálni, mielőtt a gazdáknak ajánlatnának. Ha azonkívül az állomás szántóföldek, szőlők, kertek és erdők közelében van, ez oly előny, a melyet a praktikus működés szempontjából kicsinyelni nem szabad.

Nagyon fontos dolog a felállítandó állomás személyzetének fizetése is. Nemcsak az állomás vezetője, hanem a segédzsemmel

is, főleg a tandó e nehogy személy miatt e gálatba kell ok

H nagy s annak, nagyon tens áll ha meg előrejut kenység

Eg szakmá 600 frt valóban irigyelni az ilyc hagyja, jon min

Ha a főisk használ úgy biz desük is

Vé a „Közé ban a

megjele az mon térium k akadémi riumáva állomást az általa mal kap vénykört gazdáink korbonz vénytaní de ilyen szivesség

ÁL

A csal

× kiütés 2 ben meg de sohas bánéznál ben. Tő annyiban folyamán hogy né megy á idejüleg gazdaság

A ség és l a betegel átlag 6 összes n resére té 1³/₄%-án

J. is vizsga a sertés helybeli különben leirták. üszkösöd egyik al

Az majd jó okoz, J.

is, főleg az első asszistens, oly fizetéssel látandó el, mely őket az állomáshoz kösse, nehogy minduntalan változás álljon be a személyzetben, vagy pláne a rossz fizetés miatt csak olyan asszistensek álljanak szolgálatba, akiket minden irányban előbb ki kell oktatni.

Hogy a külföld kísérleti állomásai oly nagy sikerrel dolgoznak, ebben főrése van annak, hogy ott az asszistens intézmény nagyon ki van fejlődve. 3-4 sőt több asszistens áll egy-egy állomásvezető mellett, akik ha megfelelnek, számíthatnak arra, hogy előréjtsanak, azaz, hogy képességeik és tevékenységük jutalmát el fogják nyerni.

Egy egyetemi előképzettséggel bíró, szakmájában kellően képzett asszisztensnek 600 forint fizetés, a melyet, tekintve a valóban nyomorult előléptetési kilátásokat, irigyelni bizony nem lehet, s nem csoda, ha az ilyen asszistens állását azonnal ott hagyja, ha valami jobbra akad. Ezen a bajon mindenképp segíteni kellene.

Ha a magyar kísérleti állomások s ha a főiskolák tanszékei megfelelő számban használható asszisztensekkel fognak ellátani, úgy bizonyosan eredményesebb lesz működésük is.

Végül szabad legyen felemlítenem, hogy a „Köztelek” f. é. november hó 4-ki számában a „Nővénykórtani állomás” cím alatt megjelent közlemény ama része, amelyben az mondatik, hogy a földművelésügyi minisztérium kísérletképpen a m. óvári gazdasági akadémia növénykórtani tanszékének laboratoriumával kapcsolatban növénykórtani állomást szervezett, tévedésen alapszik, mert az általam vezetett növénykórtani laboratoriummal kapcsolatban nem volt és nincs is növénykórtani állomás. Az igaz, hogy gazdáink nagyon sokszor fordultak növénykórtani kérdésekben az akadémia növénykórtani tanszékéhez vagy közvetlen hozzám, de ilyen alkalmakkor ügyeik mindig csupán szivességből intéztettek el.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

A csalánláz a sertésorbáncz enyhe alakja.

× Jensen három hónap alatt a csalánkiütés 21 esetét észlelte és azok mindegyikében megtalálta a sertésorbáncz bacillusait, de sohasem a hajszálerekben, mint az orbáncznál, hanem a kötőszövet nyirokréseiben. Tüneteket illetőleg is a két betegség annyiban rokon egymással, hogy mindkettő folyamán felszokott lépni az endocarditis és hogy némelykor a csalánkiütés orbánczba megy át. A két betegség némelykor egyidejűleg vagy egymás után ugyanabban a gazdaságban észlelhető.

A csalánkiütés igen jó indulatú betegség és legrosszabb esetben is alig pár % a betegeknek pusztul el. A dán állatorvosok átlag 6870 esetet észlelnek évenként; az összes megbetegedések száma ennek kétszeresére tehető, mi az ország sertésállománya 1³/₄%-ának felel meg.

J. a száraz bőrszűkösödés több esetét is vizsgálta és ezekben is mindig kimutatta a sertésorbáncz bacillusait. Itt mindig a bőr helybeli elhalásáról van szó. A betegséget különben már előtte Harms és Körner is leírták. J. tapasztalatai szerint a száraz bőrszűkösödés hasonlóképpen a sertésorbáncz egyik alakjának tekintendő.

Azt, hogy a sertésorbáncz bacillus a majd jó-, majd rosszindulatú megbetegedést okoz, J. szerint függ a bacillus virulenciájától,

valamint az állatok egyéni fogékonyságától. (A kérdés fontossága mindenesetre megérdemelné további tapasztalatok gyűjtését, mire nézve nálunk a melegebb évszak folyamán mindenfelé a vidéken bő alkalom nyílik. Különös figyelem volna fordítandó a három megbetegedés netaláni együtes vagy egymásután való fellépésének konstatálására, ezt követelőleg pedig mikroszkópi vizsgálatok feladata volna, a kóros szervezetben a bakteriumokat kimutatni és ezzel a kérdést véglegesen tisztázni. Ref.)

D. Zeitschr. f. Thiermedizin. 18. E 278. l. —y—

Védőoltások a szerzőgő üszök ellen Magyarországon.

Az 1893. év április havában a kolozsi gulyatelepen Borsos 70 db. növendékmarhát oltott be szerzőgő üszök ellen, melyek közül sem az oltás következtében, sem később az év folyamán elhullás e betegség miatt nem történt.

Geréby ugyanazon év tavaszán Pest vármegye kilencz gazdaságában összesen 2348 db növendékmarhát oltott be, melyek közül az első oltás után 2 db, a nyár folyamán 3 db, összesen tehát 5 db = 0.2% hullott el szerzőgő üszökben. Ezekben a gazdaságokban, hol ezuttal első ízben végezték az oltást, a megelőző években 3 és 12% között ingadozott az elhullási százalék szerzőgő üszök miatt s az 1893. év elején is, közvetlenül az oltás előtt 69 db = 2.8% hullott el ebben a betegségben.

(Állategészségügyi Évkönyv 1893-ra, 264. l.) —y—

IRODALOM.

A magyar korona országainak mezőgazdasági statisztikája. Az 1895. évi VIII. 1.-cz. alapján végrehajtott mezőgazdasági statisztikai összeírás eredményeinek feldolgozása, melyet a Köztelek f. évi 53. számában behatóan ismertettünk, a befejezéséhez közeledik s az első kötetek már néhány nap múlva sajtó alá bocsáthatnak. Mielőtt azonban az országos m. kir. statisztikai hivatal a nagy mezőgazdasági statisztikai munkálat kinyomatása iránt intézkedhetnék, lehetőleg pontosan ismernie kell a szükséglet mérvét, hogy az előállítandó példányok számát ehhez képest lehessen megállapítani. A mintegy 800 főlő ivnyi terjedelemben tervezett, 5 kötetes munkának előfizetési díja, erős vászon kötésben 10 forintban van megállapítva. Az előfizetési összeg az ország. m. kir. statisztikai hivatalhoz küldendő be legkésőbb a folyó év végéig, a mely idő elteltével a mezőgazdasági statisztikai művek az előfizetési árnak négyszeresére rugó bolti árban lesznek csak megszerezhetők.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

361. kérdés. Gazdaságomban tejnyerés céljából legnagyobb részben bonyhádi teheneket tartok. Ezeknek etetéséhez következő takarmány áll rendelkezésemre: burgundi répa, 1-a réti széna, zabpolyva, zabszalma és kukoriczadara.

Egyedüli czélom és főszűlt arra fektetek, hogy a tejhozamot mennyiségileg emeljem. Hogy és mennyit kell fontjelzett takarmányokból etetni.

Pa-Mikla.

L. Zs.

Feleletek.

Takarmány fejőstehenek részére. (Felelet a 361. sz. kérdésre.) Δ A fejőstehenek általánosságban véve sohasem takarmányozandók egyformán, a mennyiben egy és ugyanazon fajta keretén belül vannak egyes egyedek, melyek jobb takarmányértékesítők s melyek ennél fogva a jobb minőségű és tápanyagokban, — különösen proteínatokban, — dusabb takarmányt is jobban képesek értékesíteni s természetesen nemcsak nagyobb mennyiségű, de zsírdusabb tejet is produkálnak.

Nagyobb tehenészetekben ennél fogva czél szerű, ha a teheneket egyes csoportonként más-más takarmányozásban részesítjük, mert a rosszabbul tejlő tehenek ugyanazon takarmányozás mellett inkább hizásnak indulnak, de több tejet nem fognak adni. Ott azonban, hol a tehenek többé-kevésbé egyformán jól tejlnek, vagy a tehenészet oly kicsiny, hogy az esetleg rosszabbul tejlő teheneknek külön — tápanyagokban (fehérjében) szegényebb — takarmányt nyújtani nem érdemes, a tápanyagszabvány szerint olyan takarmány etetendő, a mely 1000 kg. élősúlyra 240 szárazanyagot, 25 fehérjét, 12.5 szénhidrátot és 0.40 zsírt tartalmaz. A táparány 1:5.4—1:5.6 legyen.

A kérdésben feltüntetett takarmányművekkel azonban nem lehetséges egy olyan takarmánykeveréket összeállítani, a mely tulsok szénhidrátot és zsírt ne tartalmazna az előirt fehérjemennyiség mellett.

Nem lehetséges pedig azért, mert a répa mennyiségét (60 kg.) hátrány nélkül jobban növelni nem lehet, a zabszalma és polyva elenyésző csekély fehérjét tartalmaznak, a réti széna pedig igen nagy adagban (15—18 kg.) kellene etetni, hogy a tápanyagszabványban előirt fehérje kihozható legyen, de akkor is a szénhidrátok mennyisége aránytalanul több lenne az előirtnál. A mi végül a kukoriczát illeti, azt ezen összeállításból teljesen kihagytam, még pedig azért, mert a kukoricza igen sok zsírt és szénhidrátot tartalmaz úgy, hogy a proteínatok növelésére szintén nem alkalmas s azért is egy szűkebb arányú, fehérjében dus takarmánnyal, a repeczopogácsával pótoltam, a melylyel a kellő arány kihozható volt.

Eszerint etetendő 1000 kg. élősúlyra: Burgundi répa 60 kg., zabszalma 3 kg., zabpolyva 2 kg., 1. oszt. réti széna 4 kg., repeczopogácsa 5.50 kg.

Ezen összeállításban 22.335 szárazanyag, 2.416 fehérje, 12.034 szénhidrát és 0.598 zsír foglaltatik. A táparány 1:5.5.

A repeczopogácsa etetésével a zsír mennyisége az előirtnál valamivel több, de mint-hogy a szénhidrát kevesebb, az arány megfelelő lesz; másrészt pedig e zsírdusabb takarmány elegendő vízenyős takarmányfélével, — répával, — etetve fokozza a tejhozamot nemcsak mennyiségileg, de minőségileg is, a mennyiben azt zsírdusabbá teszi.

A teheneknek 10—20 gr. só is adagolandó darabonként és naponként.

Jaskó Géza.

Szeszgyári mérleg.

Panaszkodni nagyon tudunk s panaszkodni könnyebb is, mint erős akarattal, czéltudatos munkával sikert érni el kinek-kinek a maga lábán. Hát hiszen elég okunk is van panaszkodni. De várni az államhatalom gyámolító intézkedéseire, legalább eddig elélegé hű reménykedésnek bizonyult. És ha szabad a kedvező előjeleknél hinni, majd csak tán ránk is virrad, legalább itt-ott látni véljük egyes parányi foltoit a pirakadó hajnalnak. Sőt a legutolsó időben a szeszgyárosok is tömörül akarnak. Végre valahára. Elég bajjal küzd ez a gazdasági

iparág, hogy az ilyen vállalkozás tág teret tudjon találni közhasznú működésre.

De hát én e cikk keretében nem fogok panaszkodni s bajainkat elősorolni. Hiszen, ha a dolog aktuálissá válik, megteszik azt elegend, talán én is. De azt mégsem hallgathatom el, hogy a legnagyobb baja a szeszgyárosnak az a gyakorta jogosulatlan bizalmatlanság a pénzügyi közegek részéről, a mi sokszor fürhetlen kellemetlenségeket s bosszantásokat okoz. Bizalmat kezdő embereknek előlegezni nem szabad, de a kipróbált tisztességes gazdaiparost meg kellene legalább annyira becsülni, hogy vállalkozását megkönnyítsék, az akadályokat utjából elhárítsák s irányában némi hazafias jóakaratot mutatsanak. A szeszgyárost jól ismerhetik a pénzügyi közegek annál a gyakori érintkezésnél fogva, a mi köztük elkerülhetlen. A kiterjedt óvintézkedés, ellenőrzés, gyakori leszámolás, felülvizsgálat, szállítások alkalmával a pénzügyi közegek mulhatlan jelenléte, a szeszóra, a legutolsó srófot ki nem hagyó hivatalos zár, — vajjon mind nem elég biztosíték arra, hogy mindenki ne lássunk tolvajt, legalább abban nem, a ki nem az. Elismerem, ezek az aspirációim nem fognak addig megvalósulni, a míg minket magyarokat minden vonalon a görbe paragrafusnak a rideg betűje öl és pusztít, nem pedig a törvény szelleme s eszméi ítélnék.

A mezőgazdasági szeszfőzde, a melynek két évi mérlegét közlöm, egy 1325 kat. holdas, eléggé kizsárolt, kötött agyagtalajú gazdaság kellő közepében fekszik, 12 kilométernyire a legközelebbi vasutállomástól, az őszi és téli hónapokban majd csaknem járhatlan utakkal. A főzde célja elsősorban olesó és jó takarmány, illetőleg trágya előállítás. Természetes réttel nem rendelkezvén a gazdaság, rá van utalva az évi 25—28 ezer hl. gyári szeszmoslék mellé terjedelmes mesterséges takarmány művelésére. Ezek pedig: 150 hold búkkönyös zab, 125 hold luczerna, lóher és baltaczim, 30 hold takarmánytengeri s 25 hold répa. Alomszalma szükségletét az évi 425 hold őszi gabonából

fedezzi, a mi talajánál fogva hét nyolezadrész buza és egy nyolezadrész rozs, s a mely szalmamennyiség a legtöbb esetben nem elegendő, mert azt vétel útján idegenektől vagy átkezelés útján az uradalom szomszéd kerületeinek feleslegéből pótolni kell. A gazdaság állatállománya 6 db igásló, 80 db jármoskór, 20 db tisztí és eselédmarha, 600 dbból álló telivér Rambouillet törzsjuhászat s a takarmánytermés arányában 100—200 db hizókök a gyári üzem 8 hónapján keresztül. A vetőforgó szerint a kulturterület felhasználása: 34% őszi, 15% tavaszi kalászos, 23% takarmánynemű, 20% kapásnövény (ennek 3/5 része uradalmi, 2/5 része illetményföld) 8% fekete és zöld ugar. Évenként meg lesz trágyázva az egész területnek 15%-a.

A termelt buzamennyiséget a gazdaság el adja, miután azt szeszszé feldolgozva, még a mai árak mellett sem lehetne haszonnal értékesíteni, ez természetesen. Egyéb terményét, a rozst, árpat, tengerit és burgonyát a főzde dolgozza fel. De az aránylag nem nagy kapásnövényterület nem elegendő arra, hogy a gazdaság a főzde és hizalás tengeri- és burgonyaszükségletét házilag állítsa elő. Hogy ritka évben vagyunk mégis rászorulva az uradalom szomszédos kerületeinek e nemű terményfölségeire, azt azon kedvező helyzetnek köszönhetjük, hogy a szomszédos 4—5 község kiscgazdától burgonyát métermázsanként 1—1.20 frton, esőves tengerit pedig 1.80—2.20 frton ugyszólván korlátlan mennyiségben vehetünk a betakarítás idejében. Ez, elismerem ritka előny s ehez a környék lakossága nagyon hozzá szokott. Nekik meg van az előnyük, hogy terményüket közvetlen a földről az uradalmi göréba vihetik, pénzt rögtön kapnak érte, pedig ilyenkor máshová eladni ugyszólván lehetetlen; az uradalom pedig jutányos áron jó és romlatlan nyersanyagra tesz szert, a mennyit e célra készített göréba csak elhelyezni képes.

A főzde által felhasznált nyersanyagot s a termelt szesz mennyiségét a következő táblázat mutatja:

A fenti két kimutatás megvilágítására álljanak itt a következők. A burgonyakeményítő a naponként megéjtett s bejegyzett próbák szerint lesz elkönnyelve. Lisztes anyagoknál általánosan 60% keményítőt számítunk. S bárkinek is ajánlhatom ezt a számítást, mert viszonylag elég tiszta képet alkothat magának a havonkinti kihasználás összehasonlításából. Egyszerűbb, kézzelfoghatóbb, de kevésbé megbízható 100 kg. lisztesanyagot egyértékűnek venni 300 kg. burgonyával s úgy számítani a kihasználást. Ezt a számítást közönségesen jobban is kedvelik. Kimutatásunkban mindkettő fel van tüntetve.

Kihasználás tekintetében a két év elég nagy különbséget mutat. Okát abban keresem, hogy 1894—95. idényben a gyenge tengeritermés s az alacsony rozsarak következtében tulnyomó részben rozst dolgoztunk fel, a mely termény pedig inkább a savakkal dolgozó ipari gyárnak való, mint nekünk, mert cukrosításánál aránylag sok dextrin képződik, a melynek azután az erjesztő kádban kell előbb maltózéva átalakulni, hogy kiejedhessen. De nagy része nem fog kiejedni. Mezőgazdasági szeszfőzdeinkben a rozs sohasem állja meg a versenyt a tengerivel. Előnyére szolgált az az 1895—96. idénynek a 95 évi gabonatermés rendkívül jó minősége. Száraz év, régi tapasztalat szerint, habár mindenből kevesebbet terem is, de annál súlyosabb, tehát tápanyagban gazdagabb s annál értékesebb gabonát, takarmányt, burgonyát. Az idej gabona átlagsulya például messze elmarad a tavalyitól; az idej takarmány nem fog a marhán, pedig van elég, az idej burgonya keményítőtartalma 5%-al kisebb a tavalyinál.

A fennebbi kimutatás még azt is mutatja, mennyire apad a burgonya keményítőtartalma havonkint. Persze nem minden későbbi hónapban egyszersmind kisebb a keményítőtartalom az előzőnél, hiszen ezt a fajta befolyásolják nem csak mértékben.

	1894/5. évben	1895/6. évben
a vásárolt vegyes burgonya keményítőtartalma volt		
október hónap	18.40	17.47
novemb. "	16.40	18.07
december "	—	16.66
január "	—	15.96

	1894/5. évben	1895/6. évben
az uradalmi termés burgonya keményítőtartalma volt		
decz. hónap	17.60	—
január "	16.50	—
február "	15.30	17.12 sárga, rozsa
márczius "	—	16.66
április "	—	17.30 Daber
május "	10.70	15.20

A főzde 1894/5 és 1895/6. évi idényről a pénzbeli eredményeket a következő mérleg mutatja:

	1894/5						1895/6								
	Nyersanyag			Termelés			Nyersanyag			Termelés					
	rozs	árpa	zab	tengeri burgonya	folyó szesz	Foktartalom	rozs	árpa	tengeri burgonya	folyó szesz	Foktartalom	abs. alk.			
	q.			L.	hlfok	q.			L.	hlfok					
Október	105.60	66.54	—	189.80	744	20900	92.4	19312	30.90	67.96	70.29	960	17400	93.3	16264
November	246.40	86.90	—	221.40	432	23170	92.9	21525	7.40	87.00	210.30	1056	23040	93.4	21519
December	268.68	66.00	—	265.53	168	22400	93.0	20832	5.11	87.60	274.15	852	22400	93.5	20944
Január	250.62	78.10	—	258.76	328	22950	93.2	21389	7.70	87.78	399.17	528	23150	92.8	21483
Február	302.99	89.70	—	187.58	312	23100	93.2	21529	6.08	91.20	492.72	168	23200	92.8	21530
Márczius	392.50	85.04	3.00	104.10	—	20830	93.2	19414	6.90	75.90	268.27	744	20920	93.2	19488
Április	450.41	76.68	12.51	1.5.98	—	23220	93.0	21595	6.00	86.25	386.10	504	23200	93.1	21599
Május	455.14	84.33	2.13	59.89	192	22240	92.8	20639	14.16	100.17	434.73	408	25400	92.4	23480
Összesen	2472.34	633.29	16.57	1413.04	2176	178810	92.96	166235	84.25	683.88	2535.73	5220	178710	93.06	166307

	1894/5						1895/6									
	Lisztes anyag			Burgonya			Lisztes anyag			Burgonya						
	súly a 60% kem.	keményítő	Összes keményítő	súly	Összes keményítő	súly a 60% kem.	keményítő	Összes keményítő	súly	Összes keményítő	súly a 60% kem.	keményítő	Összes keményítő			
	q.			q.	hlfok	q.			q.	hlfok	L. %	L. %				
Október	361.94	217.16	744	18.40	136.90	354.06	19312	169.15	101.49	960	17.47	167.23	268.72	16264	3160.3326	5455.0046
November	554.70	332.82	432	16.40	70.85	403.67	21525	304.70	182.82	1056	18.07	190.82	373.64	21519	3083.3280	5332.5753
December	600.21	380.19	168	17.60	29.57	389.70	20832	366.86	220.12	852	16.36	141.94	362.00	20944	3175.3217	5346.5785
Január	587.48	352.49	328	16.50	54.20	406.75	21389	494.65	296.79	528	15.96	84.25	381.04	21483	3068.3202	5258.5638
Február	680.27	348.16	312	15.30	47.74	395.90	21529	590. —	354. —	168	17.12	28.76	382.76	21530	3148.3382	5436.5621
Márczius	584.64	350.78	—	—	—	350.78	19414	351.07	210.64	744	16.66	123.95	334.59	19488	3335.3253	5531.5826
Április	665.58	399.35	—	—	—	399.35	21595	478.35	287.01	504	17.30	87.18	374.20	21599	3247.3343	5407.5778
Május	661.49	369.89	192	10.70	20.54	381.43	20639	549.06	329.44	408	15.20	62.02	391.46	23480	3163.3427	5410.6000
Összesen	4536.31	2721.78	2176	16.57	359.86	3081.64	166235	3303.84	1982.31	5220	16.97	886.16	2868.47	166307	3159.3297	5394.5797

lás. ható idén tud ford drág gőb nyer de a vásá gel elől forin elől forin tás r évbe hizla 507 191.1

A földmivélésügyi miniszter s az OMGE.

Darányi földmivélésügyi miniszter már a nyilvánosság előtt is gyakran adott kifejezést azon rokonszenvének, melylyel a gazdasági egyesületek iránt viseltetik és többször hangsúlyozta, hogy az egyesületek tevékenységére a földmivélésügyi kormányzat eredményesebbé tétele céljából helyez. A miniszter legutóbb ismét tanujelét adta azon rokonszenvének, melylyel az OMGE. iránt viseltetik, a midőn a millennium alkalmából kiadott „Magyarország földmivélése” című művét az OMGE. igazgató-választmányi tagjainak s tisztviselőinek szétosztás céljából 138 példányban a következő, megleghangu levél kíséretében megküldötte:

„Nagyméltóságú Elnök ur! A nagyméltóságod érdemes elnöklése alatti „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”-nek fontos szerepét, melylyel hazánk mezőgazdaságának konszolidálása és felvirágoztatása körül közrehatni s ekként a földmivélésügyi kormányt feladatában és közérdekű törekvésében támogatni hivatva van, teljesen méltányolom. Ennélfogva örömmel használok fel az alkalmat arra, hogy az egyesület iránt táplált meleg érdeklődésemnek és őszinte rokonszenvemnek külső jelét is adjam. E szándékkal van szerencsém hazánk ezeréves fennállásának megünneplése alkalmából „Magyarország földmivélése” cím alatt kiadott mezőgazdasági monografia 138 példányát az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részére megküldeni. Teljes tisztelettel kérem Nagyméltóságodat, hogy intézkedni méltóztassék, miszerint e munkából egy-egy példányt az egyesület igazgató-választmányi tagjai, tiszteletbeli tagjai és tisztviselői részére kézbesíttessék. Fogadja nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Bpest, 1896. decz. 3. Darányi.”

A magyar mezőgazdasági szesztermelő országos értekezletét előkészítő bizottság folyó hó 5-én a Közteleken tartott ülésén végleg megállapította az országos értekezlet tervezetét és megtartásának idejét. Az értekezleten Bujanovics Sándor elnökle alatt résztvettek: gróf Zselenski Róbert, Szevera Károly, dr. Szilágyi Gyula, Forster Géza, Goldfinger Gábor és Rubinek Gyula előadó. A bizottság az előadó által beterjesztett határozati javaslatokat némi esekély módosítással elfogadja és elhatározza, hogy azt az előadóknak kiosztja, azok véleményének beérkezése után kinyomatja és az értekezletre meghívandó összes mezőgazdasági szeszgyárosoknak megküldi. Az országos értekezlet előadóit a bizottság felkérni határozza Bujanovics Gyula, Hajdu István, dr. Szilágyi Gyula és Rubinek Gyula urakat. Az országos értekezlet költségei fedezésére 2 frt tagdíj beszédét állapítja meg az előkészítő bizottság. Az országos értekezlet határnapját január hó 10-én az vasárnap d. e. 10 órára tűzi ki s helyéül a Köztelek nagy termét jelöli meg. Elnök javaslatára elhatározza a bizottság, hogy az országos értekezletre úgy a pénzügyminiszter, mint a földmivélésügyi miniszter is meghívassanak, illetve azon való képviseltetésükre felkéressenek.

Magyarország őrlekkikézési ési forgalma 1896 október havában. Az országos magyar statisztikai hivatal által közzétett adatok szerint előjegyzési eljárás mellett a múlt hónapban 141,008 mm. buza jött be hozzánk, míg tavaly ugyanezen hónapban csak 126,275 mm. Az év első 10 hónapjában behozott összes buza mennyisége a tavalyi 462,151 mm-ával szemben az idén 732,714 mm.-át tett ki, vagyis a behozatal jelentékenyen emelkedett. A kivitt buza mennyisége az idén október hónapban 123,467 mm-át, az első 10 hónapban pedig 820,534 mm-át tett ki, míg a tavalyi kivitel október hónapban 122,062 métermáza, az év első 10 hónap-

jában pedig 898,432 métermáza volt. Ez adatokból világosan kitűnik, hogy az őrleki eljárással behozott buza mennyisége folytonosan emelkedőben van, a kivitt buza mennyiség pedig a buza behozatalának nem felel meg, miért is nem szünhetünk meg az őrleki engedély czime alatt üzött visszaélések megállítására irányuló intézkedések szigorítása helyett az őrleki engedély végleges beszüntetését követelni.

Ankét a gazdasági téli tanfolyamok szervezése tárgyában. A földmivélésügyi miniszter a mezőgazdasági téli tanfolyamok, illetőleg a gazdasági téli tanítások szélesebb alapon való szervezése tárgyában e hónap 12-én délután 4 órára értekezletet hívott egybe. A szervezendő tanfolyamok ezéja: fiatal földmivélőknek, illetve földjeiket a saját kézi munkájukkal mivelő gazdák fiatal alkalmat nyújtása mindama gazdasági ismeretek megszerzésére, melyekre foglalkozásuk sikere s a mezőgazdasági téren való boldogulásnak érdekében okvetlenül szükség van. Célja továbbá az, hogy az önálló földmivés gazdáknak, általában gazdasági ismereteik gyarapítására alkalmat nyújtson, hogy a nagyobb gazdaságokban és közép-birtokokon szolgáló cselédeknek a szükséges gazdasági tudnivalókra megtanítsa, valamint hogy a gazdákat és községi előjárókat a mezőrendőri törvény ezéjaival és intézkedéseivel megismertesse.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok-Ellátó Szövetkezete körlevélben értesíti tagjait, hogy a székesfővárosi tanács határozata értelmében a szövetkezet a központi vásárcsarnokban működését már megkezdheti. Ez okból fetszólítást intéz a szövetkezet tagjaihoz, hogy e hó 10-étől kezdve, minden küldeményt a „Magyar Gazdák Vásárcsarnok-Ellátó Szövetkezete, Budapest, Központi Vásárcsarnok” címére küldjenek be. A gyorsárak a „Jozsefvárosi pályaudvarra”, a teherárak pedig a „Dunabárpanti Teherpályaudvarra” irányítandók, mert más pályaudvarokra küldött árak után a szövetkezet kénytelen volna külön fuvar felszámítani, a mi tetemes költséget okozna a beküldőnek. A kitűzött ezél érdekében kívánatos, hogy a rendelkezésre álló árak f. hó 14-étől kezdve küldessenek be, illetve ha azok nagyobb mennyiségben állanak rendelkezésre, óhajtható azok előleges bejelentése, hogy azok beküldésére nézve az intézkedések megtehetőek legyenek. A szövetkezet igazgatósága ez alkalommal is különösen hangsúlyozza, hogy csak romlatlan, kifogástalan minőségű és gondosan csomagolt áruért lehet a legmagasabb piaci árakat elérni, miért is kívánatos az áru beküldésénél a kiadott „Utasítások” szerint eljárni.

A kezes helyi gazdasági tanintézet kebelében fennálló „Georgicon önképző-kör” a múlt hó folyamán három szakgyűlést tartott. Az első szakgyűlésen (nov. 5) Szenteh Dezső hallgató, önképzőköri elnök megnyitó beszéde után Szigeti Andor III.-ad éves hallgató értekezett a sejtéről állat és növény-boncztanilag fejtegetve a tárgyat. A második szakgyűlés (nov. 12) tárgyát Szenteh Dezső III. é. hallgató a „szántásról” írott munkájának felolvasása képezte. A harmadik szakgyűlésen (nov. 26.) Mihok Sándor I. é. hallgató a trágyázásról tartott felolvasást.

Az olasz borbehozatal. Az olasz bor behozataláról sokan úgy vélekednek, hogy az a jelen évben csökkent. Ezzel szemben a B. L. legutolsó számában autentikus adatok alapján mutatja ki, hogy az olasz bor behozatala nemhogy csökkenne, de emelkedik a monarchiában. Az olasz hivatalos statisztika legutóbb megjelent adatai szerint ugyanis Olaszország borkiviteléből a monarchiára az 1896. év január—szeptember hónapjaiban 453,972 hl. esett, az 1895. év ugyanazon időszakában pedig 428,840 hektoliter, vagyis az

1896. év első kilenc hónapjában 25,132 hektoliterrel több. Az Olaszországból a monarchiába behozott hordóbor mennyisége az 1896. és 1895. évek január—szeptember hónapjaiban a következő volt:

	1896-ban	1895-ben
	hektoliter	
Január . . .	95,689	24,437
Február . . .	77,873	100,525
Márczius . . .	79,325	54,689
Április . . .	47,091	61,686
Május . . .	41,758	57,531
Junius . . .	31,506	53,770
Julius . . .	24,736	29,550
Augusztus . . .	23,049	21,775
Szeptember . . .	33,605	24,877

Összesen 453,972 428,840

Sertésszállítványok kedvezményezése a porosz vasutakon. A porosz királyságnak sziléziai, poseni és brandenburgi tartományai-ból Felső-Sziléziába kocsirakományokban szállítandó sertés szállítványok részére az ottani vasutigazgatóság a dijszabásszerű szállítás illeték 50%-át elengedte kedvezményképpen oly esetben, ha a sertések a rendeltetési állomáson kirakatkak s a pályaudvarból levágtatás céljából elhajtatnak.

Allategészségügyi értesítés. A földmivélésügyi miniszterium a marhavész és egyéb ragadós állatbetegségek állásáról decz. hó 2-án a következő kimutatást teszi közzé: Magyarország: I. Keleti marhavész: Magyarország, Fiume és környéke, valamint Horvát-Szlavónország egész területe ez idő szerint vészmentes. — II. Lépense: összesen 20 községben 28 udv. — III. Veszesség: összesen 17 község, 14 udv. — IV. Tukonykór és bőrféreg: összesen 74 községben 78 udv. — V. Ragadós száj- és körömfájás: összesen 1216 községben 14037 udvar. — VI. Ragadós tüdőlob: összesen 8 közs. 11 udv. — VII. Himlő: összesen 3 községben 3 udv. — VIII. Tenyészbenúság és az ivarszerveken keletkező hólyagos kiütés: összesen 5 községben 43 udvarral. — IX. Rüh-kór: összesen 36 községben 113 udvar. — X. Sertésorbáncz: összesen 164 községben 966 udv. — XI. Bivaly-vész: összesen 1 község 30 udv. — XII. Sertésvész: összesen 1418 község, — udv.

Jelzálogforgalmi iroda. A „Köztelek” 98. számában e czim alatt megjelent kis közleményünk egyik nagyobb kiterjedésű üzlettel bíró jelzálogirodát arra készítetett, hogy szerkesztőségünkben okmányokkal igazolja, hogy számos nagyobb jelzálogkölesön közvetítését a felek meglegedésére intézte el. A midőn ezt tudomásul vesszük, és az igazságnak megfelelőleg közzétesszük, egyúttal kötelességünk kijelenteni azt, hogy általában nem az ellen szólaltunk fel, hogy a tisztességes és reális jelzálogirodák a feleknek segítségére vannak, ha már egyes hitel igénylők közvetítők segítségét igénybe venni óhajtják, holott ugyanazon intézeteknél ők maguk is kieszközölhetnék az illető kölcsönöket, — hanem főleg fel kellett szólalnunk azon eljárás ellen, a mely erkölcsi testületeknek jóhíszemű eljárása alapján azok tekintélyét előtérbe tolván, azzal mintegy bizonyítani akarja azt, mintha jelzálog kölesönök csakis e forgalmi irodák közvetítésével volnának megszerezhetőek. És felszólalnunk kellett a reklámozásnak azon módja ellen, mely a kevésbé tájékozottak félrevezetésére alkalmas és ezáltal a hitel igénylőket gondolkodás nélkül esetleg még a kevésbé reális és tisztességes forgalmi irodák körébe is utalja.

Buzakészlet 1896/97-ben. A kiviteli többletről és az importszükségletéről egy angol lap a következő kimutatást közli: Az exportáló országok 1896 augusztus 1-től 1897 július 31-ig becslés szerint a következő expertálható buzafölösleg felett rendelkeznek (quarterekben):

Egyé
Orosz
Román
stb.
Chili
Argen
Egyé

Az eu
a fen
a köv

Angol
Franc
Néme
land
Olasz
Spany
Svájcz
Egyéb

A fent
millió
millió
7 milli
hogy a
évi ter
Orosz
véve, r
tavalyi
sége
16 1/2 m
millió
szágra
millió,
ország
tehát
quarter
Amerik
sége le

Kö
belga k
tani sz
lajdonu
könyvet
valamint
elhullást
zéseknek
nosoktól
telhetne
hó 30-ig
e feljeg
hónapot
ról egy
tok ugy
lükbe i
lölve, h
megállap
állatcsen
nél, a te
hasznos
telen; ké
tos keres
ütökzni
lehetsége

a
a bu
mely
és sz
Bejel
H E

Egyesült Államok és Kanada	13.500,000
Oroszország	15.000,000
Románia, Bulgária, Törökország stb.	8.000,000
Chili és Uruguay	500,000
Argentína	2.500,000
Egyéb országok	1.750,000
Összesen	41.250,000

Az európai importáló országok szükséglete a fent említett időre quarterekben körülbelül a következő mennyiséget tett ki:

Angolország	23.000,000
Franciaország	1.500,000
Németország, Belgium és Hollandia	12.500,000
Olaszország	2.250,000
Spanyolország és Portugália	1.750,000
Svájc, Görögország, Skandinávia	3.250,000
Egyéb országok	750,000
Összesen	45.000,000

A fenti összeállításban Észak-Amerika 13 1/2 millió quarter-rel van felvéve, holott 450 millió bushel termék mellett a kivitelre csak 7 millió quarter maradna. De azt állítják, hogy a raktárakban 5 1/2 millió quarter mult évi termései gabona van még felhalmozva. Oroszország 15 millió quarterrel van felvéve, míg a termés kétség kívül kisebb a tavalyinál. Európa 45 millió quarter szükségletéből július 1-től november 24-ig már 16 1/2 milliót hajóztak be, e szerint még 38 1/2 millió quarter fedezendő. Ebből Oroszországra 10 millió, az aldunai országokra 4 millió, Dél-Amerikára 2 1/2 millió és egyéb országokra 1 millió quartert számítanak, így tehát még Észak-Amerikának 11 millió quartert kellene szállítani. Azonban Észak-Amerikának még exportálható búzamennyiségét legfeljebb 9 millió quarterre becsülik.

Kötelező állatmegjelés Belgiumban. A belga kormány rendeletileg kötelezte az ottani szarvasmarhatulajdonosokat, hogy a tulajdonukban levő szarvasmarhákra pontos könyvet vezessenek és minden szaporulatot valamint az állományból történt eladást vagy elhullást pontosan feljegyezzenek. A feljegyzéseknek, melyeket a hatóságok a tulajdonosoktól ellenőrzés végett bármikor bekövetkelhetnek, célja az, hogy jövő év október hó 30-ig a belga földművelésügyi miniszter e feljegyzések alapján a Belgiumban levő 3 hónapot meghaladó összes szarvasmarháról egy teljes kimutatást nyerjen. Ezen állatok ugyanis az állam költségén egy a fülükbe illesztett rézjeggyel lesznek megjelölve, hogy azonosságuk bármikor biztosan megállapítható legyen. Hogy ezen eljárás az állatcsempészettel, a járványos betegségeknél, a tenyészállatok vásárlásánál stb. igen hasznos és fontos befolyású lesz, az kétségtelen; kérdés azonban, hogy e rendelet pontos keresztülvitele nem fog-e nehézségekbe ütközni s hogy egyáltalán keresztülvitele lehetséges lesz-e?

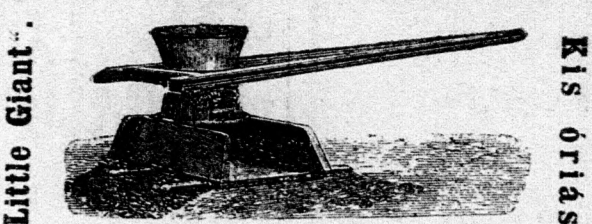
Felhívjuk
a t. ez. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-ankenziókra,

melyek a jövő év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban fognak megteretni.
Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál:

HELLER M. S TÁRSA,
BUDAPEST,
V. ker., Erzsébet-tér 13.

„Little giant“. Kis óriás!

Little Giant
Kis óriás!

E daráló mindennemű szemes magvat valamint a tengerit „csövestül“ tetszés szerinti finomságra darálja. A darálóhoz külön járgány nem kell.

Legelőszóbb és legedyszerűbb darálási mód meglepő eredményével. **Ára teljes felszereléssel 52 forint.**

SZÜCS ZSIGMOND
Budapest, Váci-körút 78.
1897. február hó elsejétől Nagymező-utca 68. szám.

Szakértő szőlőművelésre
tanít, úgy az amerikai, a szénkézzel való, mint a homoki termelésnél a

BORÁSZATI LAPOK

(Szerkesztő: BAROSS KÁROLY)
28 év óta fenálló szaklap, megjelen minden Vasárnap. Legalább fél éves új előfizetők ingyen 300 kápiák.

olvasmányul az ünnepekre

a „Magyarország szőlőtermelésének multja és jelene“ című milleniumi díszművet (bóli ára 3 frt.), mely felsőléli az egész szőlőművelést. 264 nagy album alakú oldalon, 360 ábra és fényképpel, 3 díszmelékkel. Ezen kívül tartalmazza 80 kiváló magán szőlőtelep tanúságos leírását. — A „BORÁSZATI LAPOK“ kiadóhivatala Budapest (Köztelek), Ullói-út 25. sz. Előfizetési ára egy évre 5 frt; félre 2 frt 50 kr.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttmann és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, 1896. december 5.

A hét kezdetével nedves, borús időjárás uralkodott, mely később száraz és hidegre fordult. A hőmérséklet tetemesen a fagypontra süllyedt és így erős fagyok is voltak gyakoriak. Az őszi vetések legnagyobb részét védve vannak és panaszra alig szolgáltatnak okot. A vizállás nagyon alacsony és mint-hogy összes folyóinkon jégzajlás van, a hajók mindenütt téli kikötőkbe álltattak. Külföldön az időjárás szintén száraz volt és csak a hét végén fordult Nyugat-európán enyhébb és esőse, míg a keleten tartósan szokatlanul hideg van.

A külföldi piacok üzletforgalma szűkebb keretben mozog. A forgalom is nehezebb az áruk azonban alig szenvedtek változást. Amerikában a látható készletek szaporodása, gyengébb kereslet és a baissierk eladása folytán ellanyhult a hangulat, míg később Ausztrália eszközöltetvén nagyobb vásárlásokat, az irányzat ismét megszilárdult. A hét végén újból csendesebb az irányzat és áruk az előző héthez képest 2 1/2 c. olcsóbbak. Angliában a fogyasztás tartózkodó volt, a forgalom azonban ugyancsak mérsékelt lévén, áreszkökenés nem következett be. A francia piacok kezdetben szilárdak voltak, később azonban csendesebben alakultak és ugyanezen irányzat mellett fejlődött Németországban is a forgalom, ámbar az áruk a mult héthez képest valamivel magasabban jegyeznek. Németalföld, Belgium és Svájc gyenge üzletkör mellett ártartóak.

A mi piacunkon a hangulat csendes, a kereslet minimális maradt és csak a legutóbbi napokban kenyérmagvak iránt valamivel jobb érdeklődést. Buza így alig változott, míg takarmányzikkék zab kivételével kisebb-nagyobb árvesztéséget tüntettek fel.

Az üzleti hét részleteiről következőket jelenthetjük:

Buza iránt kezdetben alig volt vételkedv. A malmok a gyengébb lisztüzletre való utalással tartózkodtak maradtak és minthogy az előre vásárolt hajóhozatalok átvétele, munkarejükkel teljesen igénybe vette, újabb ajánlatokat figyelem kívül hagytak, minélfogva az áruk fokozatosan 10 krral csökkentek. A jégzajlás következtében azonban — mely a Dunán levő hajórakományoknak a téli kikötőkbe való mielőbbi ellátását tette szükségessé — az érdeklődés ismét a waggonáru felé fordult, a vételkedv gyorsan javult és így az árvesztés nagyobb része így újra be volt hozható. Az üzlet a hét zártával ismét csendesebb hangulvban zárul; a hetiforgalmat 80,000 mm., a hozatalokat 150,000 mm.-ra tesszük.

Rozs továbbra is csak prima minőségekben volt elhelyezhető, míg merkantil és alárendelt minőségek alig akadtak vevőkre. Az export teljesen tartózkodó és így gyárosaink voltak az egyedüli fogyasztók. Az áruk kb. 10 kr.-ral csökkentek és helyben, valamint Budapest távoltságában átvétele 6.50—6.5 frtnál több nem volt elérhető. Csak különösen jó áruért fizettek néhány krajczárral többet,

Arpa takarmány és hántolási czélokra csendes. A kínálat mérsékelt ugyan, a vételkedv azonban szintén gyenge. Minőség szerint 4.—4.25 frt érhető el helyben. Allicsásokon átvétele világos színű erőteljes árpákban volt némi forgalom és a tiszavidéken 5.—5.75 frt, a felvidéken 7.25 frtot fizettek.

Zab főleg közép- és alárendelt minőségekben érkezik, míg prima áru továbbra is hiányzik. Allandóan jó vételkedv mellett a mult heti árakat fizették. Szin és tisztaság szerint a forgalomba volt 5900 mm. 5.60—6.20 frt volt helyben elérhető.

Tengeri (ó) egyes waggonokban 4-10—15 frton kelt el. Új tengeriben a forgalom — kereslet híjjában — tartósan gyenge. Szeszégetők prompt áruért a Budapesti paritásra követelt 3-30—35 frtos árak ellenében 3-25 frtnál többet nem ígértek. Állomásokon átvétele alig fejlődött üzlet és jegyzünk: bánáti állomásokon 2-75—90 frt decemberre, 3.—3-10 frt december-márciusra, továbbá 2-95 frt prompt úvidéki paritásra 2-82 frt Becskerekén. Tiszavidéki állomásokon a követelések üzlet nélkül aránylag magasabbak.

Olajmagvak: káposztarepce változatlan, és a forgalom alig volt. Új készáruért 11-50—12-50 frt, bánáti repce 10-50 frt, vadrepce 4-75—5—frt, gomborkát 7-75 frton jegyzünk, Káposztarepce 1897 aug.-szeptemberre, csendes maradt és 11-45—55 frt után 11-30—35 frton jegyez.

Hüvelyesek: Babban a hangulat csendes a kereslet híjjában csak névleges árakat jegyezhetünk. Új bab: gyöngyösi és félegyházi trieurat aprózomú 7.75 frt, nagy 7.25 frton, déli vasut és dunamenti áru 6.75—7 frton. barna dunamenti állomásokon 6.50 frton jegyez. Bükköny 5—5.25, muhar 5.—, kendermag üzlettel 7.50, lenmag 8.50—7.50 frt, köles szilárd és jó kereslet mellett 5.40—6.50 frton jegyez.

Heremagvak: A hangulat továbbra is csendes, és változatlan áruk mellett mérsékelt volt a forgalom. Új vöröshere: Bánáti 35—38, erdélyi 40—46, felvidéki 46—47 frt. Luezerma (ó) 33—35 frt, (új) 45—50 frtot jegyzünk helyben.

Napi jelentés 1896. december 7.

Készbuza ma jól volt kínálva, a malmok az enyhébb időjárás és lanyhább külföldi jegyzések folytán kevés vételkedvet mutattak, lanyha irányzat mellett néhány ezer mm. kelt el, áruk néhány krajczárral olcsóbbak, feljegyzésre méltó eladások nem történtek.

Készrozsbun ma alig volt forgalom, áruk gyengébbek, minőség szerint 6-50—60 frt Pesti paritásban vagy ab itt volt elérhető.

Arpa gyenge forgalom, finomabb minőségek még kis kelendőségnek örvendenek.

Zab gyengén tartott.

Tengeri lanyhább.

Határidők lanyhán indultak és így is zárulnak.

Következő kötéseket történtek:

	Kötetett.	Déli zárlat
Tavaszi buza	8-14—8-09	8-10—11
Őszi buza	—	—
Tavaszi rozs	6-81—6-76	6-76—78
Őszi rozs	—	—
Tavaszi zab	5-93—5-95	5-94—95
Őszi zab	—	—
Új tengeri	4—3-96	3-96—97
Új repce	—	11-15—25

Állatvásárok.

Budapesti szarvasmarhavásár. Decz. hó 7-én A székes fővárosi kövágóhid és marhavásár igazgatóság jelentése.

Felhajtott: 35 drb belföldi, — drb galicziai, — drb tiroli, 25 drb növendék élő borju, 65 drb élő bárány; 80 drb belföldi, 171 db galicziai, 7 drb tiroli, 86 drb bécsi, — drb növendék borju, 62 drb öltött bárány, — db élő kecske.

A borjuvásár élénk volt.

Áruk a következők. Élő borjuk: belföldi — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 40—44 frtig, kivételesen — frtig sulyra. növendék borju 13—17 frtig, kivételesen — frtig drbonkint, — 22 frtig sulyra. Öltött borju: belföldi 52—62, tiroli 56—62 frtig, galicziai 52—64 frtig, növendék borju 38—40 frtig dbonkint, bárány — frtig, bécsi 58—66 frtig sulyra Élő bárány — 8 — forintig páronkint. Élő kecske — frtig páronkint, kivételesen — frtig.

Szerkesztői üzenetek.

Egy gazda. Névtelen kérdészködesre nem válaszolunk.

R. B. Pa-Ányás. Az ismertetést köszönettel kézhez vettük. Teljesen megfelelő. A képeket mind vissza fogjuk küldeni, mihejt a klisek készen lesznek. Szerencsétlensen becses közleményeivel máskor is.

Az Orsz. magyar gazd. egyesület tulajdona

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Gálgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Jeszenszky Pál.

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: TELEKI Géza gróf. Alelnök: CSÁVOSSY Béla.

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFY ARISTID, KOMJÁTHY BÉLA, PÉCHY TAMÁS, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILASSY ZOLTÁN, SZÖNYI ZSIGMOND, SZTÁRAY ISTVÁN gróf, TELEKI SÁNDOR gróf.

Vezérigazgató: SZÖNYI Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltetebbek.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszágnak, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlatl terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapest, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökösek.

Magyar kir. államvasutak,
161721.50045. C.V. sz.

Hirdetmény.

A kézbesíthető és fűlés szállítványok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverezés útján d. e. 9 óráig az alább felsorolt állomások teherárú raktáiraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez t. cz. közönség ezenel meghívatik.

Pécs állomáson 1896. december 16-én, Bpest dprnt állomáson 1896. december 18-án, Újvidék állomáson 1896. december 21-én, Kecskemét állomáson 1896. december 21-én, Brassó állomáson 1896. december 21-én, Kolozsvár állomáson 1896. december 22-én, Miskolc gőzes. állomáson 1896. december 22-én, Záhony állomáson 1896. december 22-én, Arad állomáson 1896. december 22-én, Kassa állomáson 1896. december 23-án, Szeged állomáson 1896. december 23-án, Ósaba állomáson 1896. december 23-án, Bpest ny. állomáson 1896. december 28-án, Pozsony állomáson 1897. december 28-án, Pápa állomáson 1896. december 29-én, Debreczen állomáson 1896. december 29-én, Eszék állomáson 1896. december 29-én.

* Kolozsvárt az árverezés az első magyar ang. árverezési csarnokban (város, belközép-utca 19. sz. a.) tartatik.
Budapest, 1896. november 31-én. Az igazgatóság.

Eladó szőlővesszők.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

„Istvánbelki immunis“ homoktalaju

szőlőjéből a következő európai és amerikai szőlővesszők eladók:

Gyökeres Riparia sauvage alanyra

készített ojtványok.

Chasselas blanc	3150 db száza	12 frt.
„ Rouge	400 „	12 „
„ blanc Croqu.	650 „	12 „
Furmint	300 „	12 „
Nemes Kadarka	130 „	12 „
Olasz Rizling	550 „	12 „
Nagy-Burgundi	300 „	12 „
Mézes-fehér	200 „	12 „
Tramini piros	225 „	12 „

Gyökeres vesszők.

Olasz Rizling	17600 db ezre	16 frt.
Nagy Burgundi	3300 „	16 „
Tramini piros	3250 „	16 „
Muscat Ottonel	100 „	20 „
„ Alexand. blanc	70 „	20 „
„ Saumur	20 „	20 „
Kanadai	70 „	16 „
Veltelini piros	150 „	16 „
Delambre	100 „	16 „
Furmint	20 „	16 „

Amerikai vesszők.

Othello	100 „	16 „
Jauquez	300 „	16 „

Megrendelések az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatójához

Budapest, Köztelek intézendők. — Az elszállítás tavasszal történik a megrendelés sorrendjében. — A megrendelésnél a vesszők fele ára előre beküldendő, a hátralevő rész utánvétellel szedetik be. — Csomagolásért és vasutra szállításért ezenként 1 frt számítatik.

IGAZGATÓ.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krért (portómentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

Lapunk kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek.)

a következő gazdasági szakmunkák és regények leszállított áron kaphatók:

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről
szóló 1894. évi XII. törvényczikk, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarázatokkal ellátva, egy füzetben.
Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

Magyar Gazdasági Czimtár

nagy negyedalak, 36 ív terjedelemben.

Tartalmazza az összes

gazd. egyesületek, gazdakörök, földbirtokosok, uradalmak, hitbizományok, bérlők, gazdatisztek, erdészek

pontos és legmegbízhatóbb czimeit.

Miután az összes gazdasági egyesületek tagjainak névsora a lakhely és utolsó posta pontos megjelölésével benfoglaltatik,

a gazdasági egyesületeknek és kereskedő világnak nagyon ajánlható.

Ára füzve 7 frt, kötve 7 frt 50 kr.

A sertés javítása és

hizlalása

gazdák és hizlalók használatára.

Írta:

K. Ruffy Pál
uradalmi fötisz.

Ára portómentes küldéssel 1 frt 10 kr.

A mesterséges borok készítésének
forgalomba hozatalának tilalmáról szóló

Törvény.

Magyarító jegyzetekkel ellátta: Dr. Lónyay Ferencz.
Ára 80 kr.

Igen érdekes regények leszállított áron:

NEM SZABAD SZERETNIE. Írta: Lajos. Ára portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 krajczár.

AZ ERDÉSZ UR FIA. Elbeszélés. Theurriet Andréól. Ára portómentesen megküldve 1 frt hely. 40 kr.

BELLA. Írta Anna Vertua Gentile. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

MI A SZERELEM? Arab regény, írta: F. Marion Cawford, fordította: Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

EGY CSODAEMBER KALANDJAI. Írta Conan Doyle, fordította Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

A MALOM TÖRTÉNETE. Írta Suder. Ára portómentesen megküldve 1 frt. helyett 40 kr.

ANGYAL ÉS ÖRDÖG. Írta Mathers Helén. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

BONDA MIKLÓS. Írta Virág Gyula. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII-dik törv. czikk alapján összeállított:

I. Káté községi mező- és hegyőrök számára.

Ára portómentes küldéssel 20 kr.

II. Káté az uradalmi csőszők számára.

Ára portómentes küldéssel 20 kr.

Összeállította: dr. BALKAY BÉLA. Mindkettő csinos zsebkönyvalaku keményfűtésű van kötve és 20 oldalas jegyzék-naplóval ellátva.

Uradalmi...
1897-ik...
márczius...
izr. vallás...
kerestetik...
betöltésére...
belterjes...
Megkivánt...
gyakorlat...
teljes járt...
sági köny...
sági intéz...
előnyben...
tés megál...
Czim a ki...

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetései vétetnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kik valamely jellegű hirdetésre ajánlatukat kiadói-vatunkba küldik, azokhoz a megfelelő levélbélyeget csatolni sziveskedjenek, mert a kiadóhivatal azt saját költségén nem továbbíthatja.

Betöltendő állás.

Keresetük egy nagyobb uradalomba kulcsár, kinek e téren jártassága van, s nagyobb tehenészetben már alkalmazva volt. Uyanitt 3 fejős tehenész felvétetik, kik nagyobb tehenészetben voltak alkalmazva. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek „3 X 1 L.” jegy alatt. 2088

Somogyvármegyei bér gazdaságba irnok felvételre keresetük, ki már ezen állásban más bér gazdaságokban is alkalmazva volt. Czim a kiadóhivatalban. 2092

Uradmali ügyész.

Vidéki városban, nagyobb uradalom központi igazgatóságánál alkalmazást talál a mezőgazdasági jogügyekben teljesen jártas, hosszabb idő óta gyakorló ügyvéd. Állandó teendője az állam, megyei, községi adóügyek kezelése, szerződéses kötések stb., egyáltalában az uradalom jogi képviselése magán felek és hatóságok előtt. Javadalmazás megállapodás szerint. Ajánlatok e lap kiadóhivatalához intézendők „Uradmali ügyész” jellege alatt. 2109

Uradmali rendelkező tiszt.

Dunántúli nagyobb uradalomban akár azonnali, akár későbbi betöltésre vár a rendelkező tiszti állás. Csakis a kellő gyakorlattal bíró képzet gazdák, vagy gazdasztek, kik hasonlóságban már hosszú ideig működtek, vétetnek figyelembe. Az illetőtől megkivántatik, hogy a belső adminisztráció, a gazdaság commertialis része, az ezzel összefüggő jószágbevérsárlás, de főleg a külső gazdaság alapos kezelésének teljes jártasságával bírjon és ez irányban való hosszabb gyakorlatát kimutatni képes legyen. Javadalmazás megállapodás szerint. Másolatokkal felszerelt pályázati kérvények „Rendelkező tiszt” jellege alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. Hason alkalmazásban levő pályázóknak discretio biztosítottatik. 2108

1897-ik év január esetleg márczius 1-ére egy nőtlen izr. vallású fiatal ember keresetük az irnoki állás betöltésére egy nagyobb belterjes gazdaság részére. Megkivántatik több évi gyakorlat e téren u. m. teljes jártasság a gazdasági könyvitelben. Gazdasági intézetet végeztek előnyben részesülnek. Fizetés megállapodás szerint. Czim a kiadóhivatalban. 2107

Három fejős tehenész ke-restetik egy fejmegyei tevgazdaságba. Czim és bizonyítványok e lap kiadóhivatalába küldendők. 2112

Állást keresők.

Egy okl. gépész-kovács, éves állást keres, november vagy január 1-ére, ki már nagyobb uradalomban is volt alkalmazva; jelenleg is egy nagyobb uradalomban van alkalmazva. Gazdasági munkákban valamint patkolásban is jártassággal bír. Czim a kiadóhivatalban. 2095

Okl. gépész-kovács.

Ugya cséplő, mint az összes gazdasági gépek kezelését, javítását, továbbá a lóvasalást tökéletesen érti, több évről szóló jó bizonyítványai vannak, jelenleg is urodalomban van, január 1-ső vagy apr. 10-ére állandó alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 2083

Gazdatiszt, 33 éves, katolikus, ki egy a cukorrépa termelés és a gazdaság minden ágában, mint a marha, disznóhizlalásban és állattenyésztésben teljesen jártas, önálló állást keres. Czim „Gazdatiszt” alatt a kiadóhivatalban. 2103

Egy elsőrendű kertész keres állást, ki a bécsi császári kertben hosszabb ideig volt alkalmazásban, 10 évig nagyobb uradalomban működött, állást azonnal elfoglalhatja. Czim Wavra János Pellérd, Baranyamegye. 2111

Gazdasági irnok, felsőbb gazdasági tanintézetet végzett, hadkötelezettségének eleget tett róm. kath. fiatal ember, ki jelenleg is nagyobb grófi uradalomban mint gazdasági irnok működik, helyét változtatni óhajtván: január 1-re hasonló minőségben állást keres. Szíves megkeresések a kiadóhivatalba intézendők. 2105

Egy 22 éves erélyes fiatal ember ki a rimaszombati földmives iskolát jeles sikerrel végezte, jelenleg 1860 holdas belterjesen kezelt gazdaságban mint gyakornok működik, január 1-re irnoki vagy ehhez hasonló állást keres oly gazdaságban, hol a birtokos maga is erélyes. Esetleg próba időre is elmegy. Czime a kiadóhivatalban. 2120

25 éves, róm. kath. nőtlen egészséges, hadmentes férfi, beszél magyarul, németül és keveset horvátul, földmives iskolát végzett, praxisát több év óta nagy uradalomban szerezte, a mezőgazdaság minden ágában és az irodai munkálatokban is teljesen jártas, szerény feltételek mellett azonnali belépésre állást keres. Szíves megkeresések „Szorgalmas” jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2121

Földmives iskolát végzett gazda, kiszolgált al-tiszt, a gazdaság minden ágában jártas, 4 évi gyakorlattal, alkalmazást keres. P. jegy alatt. 2104

Gazdasági számtiszt, 32 éves, mérlegképes önálló könyvelő, 16 évi gazdasági gyakorlattal, állását óhajta változtatni. Czim a kiadóhivatalban. 2084

Állatok.

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2, (3) éves nővendék ökor és üsző borjakat megvételre ajánlanak, Klein és Spitzer Kis-Czelli kereskedők. Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak. 1964

Eladó tehenészet.

Bonyhádi tájfajta; minden darabja legelső rendű és legszebb példány, 21 darab fejős tehen és 22 darab növendék jóság, ez is mind kiváló példány. Bővebb felvilágosítással alulírott szolgál.

Szigeth Gábor
2077 Szegzárdon.

Három darab tenyész mén. Kétfő tizenhetedfél markos eredeti idős fekete orosz és egy telivér lipiczi idős kis szürke olcsón eladó. Mindegyik lovagolva és kocsiban egyesben is behajlva, igen szelidek. Hertelendy Ferencz, Lesencze-Tomaj, vasútállomás. 2025

Nyulakat

vesz bármily mennyiségben a vad idény bármely szakában legmagasabb áron

Kovács Lajos,
vadkiviteléi üzlete

KECSKEMÉT.
Szigonyczim; Kovács Kecskemét.

Eladó tulokok. 60 darab 4 éves, 30 darab 3 éves erdélyi tulok eladó **Bíró István** birtokosnál **Monostorszegen**, u. p. Deés. 2100

6 éves, 167 cm. magas, sötét pej, jegytelen, angol félvér tenyészmen eladó. Értekezhetni Csikós János uradalmi kasznárral Pusztaszeren, u. p. Kistelek. 2096

Tinóeladás, ötven darab magyar négyéves tinó Pest közelében jutányos áron eladó. Vátszok „Tinóeladás” e lap kiadóhivatalához intézendők. 2115

Vegyesek.

Megvételre kerestetik 100 q. csiraképes kecsküllag fűrtmag. Szíves ajánlatokat minta beküldés és ár meghatározás mellett kér uradmali intézőség Mikosd per Zalabér. 2094

Préselt buzaszalma kerestetik megvételre. Ajánlatok kéretnek e lap kiadóhivatalába „Sch” jellege alatt. 2090

Sopronmegyében, Rábaközben, 210 holdas birtok, felszereléssel és természetesen együtt eladó. Urilakház, vasút állomás, posta helyben. Czim a kiadóhivatalban. 2106

Ő csász. és kir. Fensége **József főherczeg** és ő királyi Fensége **Fülöp Szász-Coburg-Gothai herczeg** udv. szállítója

Dr. Lendl Adolf,
tanár

praeparatoriuma

és **tanszerkészítő**

intézet

BUDAPEST,

II. Donáti-u. 7.

Legmagasabb és magas elismerések; aranyérmek, díszoklevél stb. stb. miniszteri ajánlások. 2036

Ajánlkozok

emlősök és madarak természetű, művészi és tartós **kitömésére.**

Jutányos árak.

Az állatok friss állapotban előleges preparatio nélkül küldendők be.

Eladó Nógrádvármegyében egy 400 és egy 1000 holdas birtok (a 1200 □ öi). Czim a kiadóhivatalban. 1972

Bérlet.

320 hold fundus-instruccióval a főváros közelében kedvező feltételek mellett bérbe adó. Vátszok „Bérlet” alatt a kiadóhivatalhoz intézendők. 2116

Budapesttől egy óra távolságra vasút mentén, 700 holdas prima birtok családi körülmények miatt, azonnali bérbe esetleg örökáron megszerezhető. Ertesítést ad a tulajdonos. 2119

Nagys. Brachfeld Lajos Pusztá-Eörsi gazdaságában 150 métermázsza kitünő tavaszi buza van eladó, bővebb felvilágosítás az illetőnél **Budapest, Nagy Koronátca 17.** kapható. 2118

Mezei vasúthoz jó karban lévő vágányokat és kocsikat keres a csegódi gazdaság posta Nagy-Szalonta. 2117

Magy. kir. államvasutak.

154628/A-IV-96. szám.

Hirdetmény.

A magy. kir. Államvasutakon f. évi december 1-től kezdve a nógrádmegyei h. é. vasúton négy új vegyes vonat fog forgalomba helyezettetni.

Nevezetesen a 7015. számú vegyesvonat Balassa-Gyarmatról reggel 5 óra 5 p.-kor fog indulni és Aszódra d. e. 8 óra 35 p.-kor fog érkezni.

A 7016. számú vegyesvonat Aszódra d. e. 11 óra 15 p.-kor fog indulni s Balassa-Gyarmaton át Losoncra este 6 óra 28 p.-kor fog érkezni.

A 7017. számú vegyesvonat Losoncra este 6 óra 54 p.-kor fog indulni s B-Gyarmatra este 9 óra 20 p.-kor fog érkezni.

A 7018. számú vegyesvonat pedig B-Gyarmatról éjjel 3 óra 30 p.-kor fog indulni s Losoncra reggel 5 óra 55 p.-kor fog érkezni.

Ugyanazon naptól kezdve a jelenleg B-Gyarmatról este 7 óra 40 p.-kor induló Losoncra éjjel 10 óra 7 p.-kor érkező 7014. sz. vonat be fog szüntetetni.

Budapest, 1896. november 20.

Az igazgatóság.
(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 50-60 év közt 14 évi kifizetésben. Birtokok felmondhat bármikor, pénzintézetnek mondat fel. Csak kamattal törlesztendő. Lebonváltás 14 nap alatt.

Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás útján. Beküldendő csak a telekrajzi kivonat, kataszter, Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Czim:

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.

Budapest, Váci-körút 30. sz.

Legmagasabb ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedül, mely hatóságok és legközelebbi földbirtokosoktól kölcsönököt ajánlva van.

Szatmármegyében Mátészalka mezővárostól félórás távolságban, Nyir-Megyes község határában egy 930 holdas (1200 □ öi) homoki birtok szép becsőséggel, jó és elegendő gazdasági épületekkel ellátva, szabad kézből eladó. Tudakozódhatni **Berger Armin** urnál Nagy-Károlyban. 2091

A magyar gazdasztek és erdősítetek országos egyesülete ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérő uraknak allasközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások és közvetítések díjmentesek.

Mezőgazd. és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete. Eszközöl biztosításokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági, erdészeti és ezekkel rokon foglalkozásu egyének számára a legolcsóbb díjtételekkel, mert nem nyereszkesedésre alakult vállalat. Kivánatra alapszabály díjtáblázzal és bővebb felvilágosítással szolgál az iroda: Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 7. sz. alatt.

POKRÓCZ

és **nemezárú gyári raktár.**

A n. t. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy kényelme szempontjából fenti árukból

Budapest, Károly-körút 5. útsán felszerelt raktárt tartok.

Pokróczok

a legolcsóbb árártól a legfinomabb minőségig. Meg nem felelő árukeret, bérmentes visszaküldés ellenében, ez összeg visszatérítették.

Pontos s lelkiismeretes kiszolg. lás

Sommenschein B.

Budapest, Károly-körút 5.

Szabadalmazott

tíz évig is eltartó

portiókötelek

6 m/m vastag, 200 c/m. hosszú, egy posta csomag 100 drb 1 frt 60 kr. 1000 drb 15 frt. Ugyanily

kévekötelek

4 1/2 m/m vastag, 150 c/m hosszú egy próba postacsomag 200 drb-al 1 frt 60 kr 1000 darabot 7 frtért szállít utánvét mellett; ugyszintén más gazdasági kötélmeüeket ajánl legjutányosabb áron

Bellán Mátyás,
Bács-Cséb.

Magyar kir. államvasutak. 152.684/96. C/H. sz.

Hirdetmény.

Magyar-német állatforgalom. 10 évévi az 1895. évi április hó 1-jétől fenálló díjszabásban foglalt intézkedések fentartása mellett, Szalontáról Niederau- és Niederseiditz, Szász állam-vasutak állomásaira gyorsárúként szállítandó 60 baromfi küldeményel az közvetlen rovatolási díjtételek lépnék hatályba, melyek az említett feladati állomáson, valamint a részben vasúti igazgatóságok székelyén megtudható.

Bpest, 1896. nov. hó 16-án.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a többi részben vasutak nevében is. (Utánnyomás nem díjaztatik.)

Répa-kiemelő villák.

Répa-vágó bal-ták és kések, répa felrakó villák és répa-szelet horgok, trágya villák és horgok, kavics és kerti gerbyhek az oszi kikerítés kite éséhez való eszköz, mindenemü közönséges kumetszer-szám eszközök, talicskák kovacsolt vasból, acél rajol ókék, különböző vaskok acél szelekkel, és különösen szabadalmazott új. tisztán acélból készült izületes boronák kaphatók 1857

Gustav Mödig
gazdasági eszközök gyá-rában Mörchege, Alsó-Ausztria.

Bérszántás gőzekével.

A legujabb eredeti **Fowler-féle Compound gőzekkel** talajmivelésre vállalkozik 527

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó,
Budapest, Kelenföld, Fowler-telep.

A Zalathnai kénkovand ipar r. t.

Brassói kénsav- és műtrágyagyára

ajánl: mindennemű száraz és könnyen szórható **superfoszfátot, répa-, szőlő- és árpatrágyát Thomas-salaklisztet, chilisalétromot, kénsavas ammóniákat és minden egyéb műtrágyát** szavatolt beltartalommal.

Fölvilágosításokkal és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál

a gyárvezetőség Brassón, valamint a központi iroda BUDAPEST. IV., Bécsi-utca 5. sz.

Méltóságos Gróf Zichy Béla ur lengyeltóti uradalma részére az

1897. évi február havi szállításra

szükségeltetik a legelső rendű és teljesen gyommentes, kitűnő csiraképeségű, **alább jegyzett magvak** megvételre a végső árak megjelölése mellett, a melyre vonatkozó ajánlatok alulírottához kéretnek benyújtani.

- 275 kiló luczerna,**
- 1100 kiló baltaczim,**
- 110 kiló olasz perje,**
- 165 kiló csomós ebir,**
- 6600 kiló tavaszi fekete bükköny,**
- 2500 kiló vörös lóher (gombos),**
- 1200 kiló mezei komócsin,**
- 150 kiló gomborka,**
- 500 kiló oberndorfi sárga répamag,**
- 600 kiló sárga olajbogyó répamag.**

Lengyeltóti, 1896. december 5.

VARGHA BÉLA,
urad. intéző.

2122

Mindennemű tornaszereket és legjobb minőségű gazdasági kötelneműeket,

ajánl a **BLEIER és WEISZ,** kötélgyári cég Budapest. Raktár és iroda: Károly-körút 9. szám, a gróf Hadik-Barkóczy féle házban Gyártelep: Hajtsár-ut 7307. sz. Ajánlásra méltó tárgyak: **torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, lábtörők, ruhaszárító kötelek,**

halhálók,

kéztáskák stb. továbbá gazdasági cikkek u. m.: **istráng, kötőfék, rudaló gabonaszákok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender, kőcz** stb. a legjutányosabb eredeti gyári áron.

Videki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldetik.

Magy. kir. államvasutak. 144203/96. C.I.

Hirdetmény.

Díjszámítás Ó-Buda állomásnak a m. kir. államvasutak állomásaival való forgalmában. A budapest-esztergomi h. é. vasutak a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti körvasútiállomásaival való forgalmában a díjszámítás a m. kir. államvasutak vonalain érvényes helyi árudíjszabásában (II. rész) megállapított általános határozmányok mérvadása szerint a következő kilométertávolságok, illetve díjtételek alapulvételével eszközöltetik:

a) a budapest-dunajobbparti körvasut állomásaival való forgalomban:

Ó-Buda és Ó-Buda-Filatorigát között	5	km.
" " " " " " " "	7	"
" " " " " " " "	11	"
" " " " " " " "	17	"

b) A m. kir. államvasutaknak a budapest-jobbparti körvasuton Budapest-Kelenföldön át irányuló összes többi állomásaival való forgalomban ugyanazon kilométertávolságok, illetve díjtételek alkalmazatának, melyek a m. kir. államvasutak vonalain érvényes kilométermutatóban, illetve helyi árudíjszabásában (II. rész) Budagyártelep-Budapest déli vasut (helyben) és Ó-Buda-Filatorigát állomásokra nézve egységesen vannak megállapítva; amennyiben pedig többször a említett áru-díjszabás V. pótléka szerint Budapest déli vasut (helyben) állomásra, illetve Budagyártelep és Ó-Buda-Filatorigát állomásokra fenn lévő díjtételek vétetnek számításba. A budapest-dunajobbparti körvasut a gyorsáruforgalomra nem lévén berendezve, ezen körvasuton át gyorsárú Ó-Buda állomással való forgalomban sem szállíthatók. Budapest, 1896. november 1-én.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

XXXVIII. évfolyam!

XXXVIII. évfolyam!

Előfizetési felhívás

„BUDAPESTI BAZÁR“

legelőször, legelőszérűbb, legelőzadagabb tartalmu és leghasznosabb szépirodalmi divatközlönyre.

A „BUDAPESTI BAZÁR“ minden száma a legujabb divatnak ábráit hozza, világos, tetszős rajzokban és könnyen érthető magyarázatokban.

A „BUDAPESTI BAZÁR“ minden száma a képesen kívül egy iv szépirodalmi részt is tartalmaz, érdekes és kellemes olvasmányokkal.

A „BUDAPESTI BAZÁR“ minden számhoz egy nagy iv van mellékelve, a képes iv minden alakjára bemutatott szabásminta rajzával nagyban és kicsinyben, a ruhák házilag elkészítéséhez a legelőszérűbb a mit egy divatlap nyújthat előfizetőinek. Azonkívül a legkitűnőbb szabásminták rendelkeznek meg, mindig a legujabb divat szerint. A mellékelt nagy iv, számos divatos és hasznos kézimunkarajzokat is mutat be, közben művészi kiállítású színezett aquarrel divatképpel felvátva.

A „BUDAPESTI BAZÁR“ minden számához egy iv érdekes regény van mellékelve, melyből t. olvasóink idővel csinos könyvtárt gyűjthetnek.

A Rózsaszín bor-téket továbbra is „Társalgó-csarnok“-ul engedjük át kedves olvasóinknak az eddig folytatott kérdésekre és válaszokra.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Negyedévre	1 frt 50 kr. = 3 korona
Félévre	3 " " = 6 "
Egész évre	6 " " = 12 "

A „BUDAPESTI BAZÁR“ előfizetőinek különös kedvezményül megküldjük ingyen és bérmentve a következő — rendkívül érdekes regényeket — míg a készlet tart:

Harez a birtokért. — Dóra. — Péral boszorkány. — A félmillió asszony. — Vénus. — Darche Marion. — Keresztutak. — A közel 200 arczképet és 1000 emléksort tartalmazó emlékalbumot és a Gyümölcsök télire való eltevése füzetkét is ingyen és bérmentve küldjük meg.

Azon t. előfizetőnek, ki negyedévre fizet elő tetszés szerint kiválasztva 1 példányt. — Azon t. előfizetőnek, ki félévre fizet elő, tetszés szerint kiválasztva 2 példányt. — Azon t. előfizetőnek, ki egész évre fizet elő tetszés szerint kiválasztva 3 példányt és az Emlékalbumot.